

Tampere Welcoming City

Esityksen sisältö

- Tampereen visio 2040
- Nykytilanne ja tilastonäkymät
- Kansalliset tavoitteet työperäiseen maahanmuuttoon
- Muutoksen tarve
- Welcoming City –suunnitelman suhde muihin ohjelmiin
- Welcoming City -suunnitelman painopisteet
- Welcoming City -suunnitelman toimenpidekokonaisuudet
- Valmistelun eteneminen
- Liitteet: data-aineisto

Tampereen kansainvälistymisen visio ja tavoitteet 2040

Tampere on Suomen vetovoimaisin kaupunki kansainvälisen työvoiman ja opiskelijoiden näkökulmasta.

Tampereella on toimintakykyinen, kilpailukykyinen ja kansainvälisesti houkutteleva elinkeinoelämä, jolla on merkittävä rooli Suomen talouskasvussa.

Tampere erottuu positiivisesti palveluiltaan ja elämänlaadultaan muista suomalaisista ja pohjoismaalaisista kaupungeista kansainvälisessä kilpailussa.

Kansainvälisyys on Tampereen vahvuus, joka nojaa tamperelaiseen yhteistyöhön, inklusiiviseen kaupunkikehittämiseen ja vahvaan kansainväliseen yhteisöön.

Tampereen väestötietoja

Vieraskielisiä 20 793, joista

...lapsia 3 743

...työikäisiä 16 216

...työllisiä 7 180

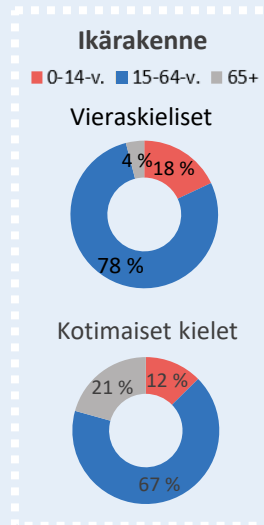
Ulkomaan kansalaisia 12 631

(ei Suomen kansalaisuutta)

Ulkomaalaistaustaisia 20 935

(molemmat/ainoa vanhemmista syntynyt ulkomailla)

(Väestörakenne 31.12.2021, Tilastokeskus)

Vieraskielisten osuus suurimmissa kaupungeissa

Vantaa 23 %

Espoo 20 %

Helsinki 17 %

Turku 13 %

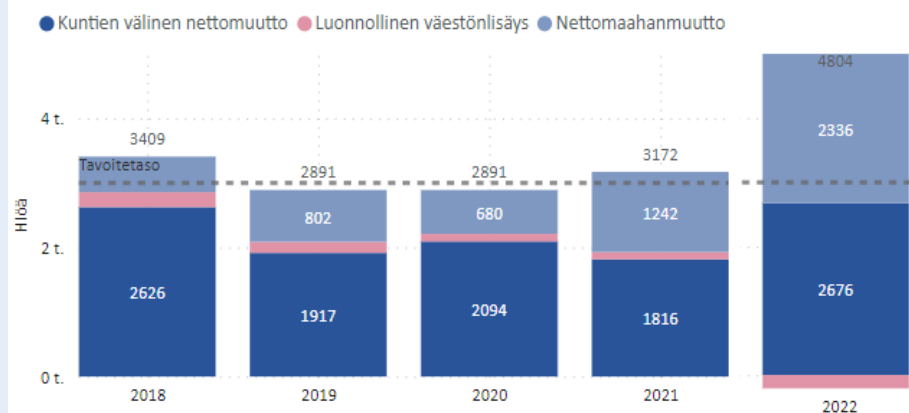
Tampere 8,5 %

Koko maa 8,3 %

Oulu 5 %

(31.12.2021)

Väestönkasvu ja sen rakenne vuosina 2018–2021 ja ennakkotieto 2022

Nykytilanne ja tilastonäkymät: väestö

- Tampereella asuu noin 21 000 vieraskielistä ja 13 000 ulkomaan kansalaista (väestötilasto 31.12.2021). Tampere kansainvälistyy, ja vieraskielisen väestön määrä on kasvanut yli 10 000 asukkaalla, keskimäärin noin 900 asukkaalla vuosittain, 2010-luvun alusta lähtien.
- Nettomaahanmuutto on lisääntynyt selvästi koronapandemian puhkeamista seuranneina vuosina 2021 ja 2022. Ennakollisissa tiedoissa Tampereen nettomaahanmuutto oli vuonna 2022 peräti yli 2300 henkilöä (tieto tarkentuu). Koko Suomessa vuoden 2022 ennakkollinen nettomaahanmuutto oli n. 35 000 henkilöä (2021: 22905; 2020: 17814; 2019: 15495)
- Kehityksestä huolimatta vieraskielisten osuus koko väestöstä on Tampereella kuusikkokunnista toiseksi matalin, 8,5 prosenttia. Vieraskielisen väestön määrä on lisääntynyt Tampereella vähemmän kuin koko maassa keskimäärin vuoden 2010 taitteesta.
- Vieraskielisten ikärakenteessa korostuvat työikäiset (Tampereella osuus 78 %) ja lapsiväestö.
- Vaikka Tampereen alueella väestön ikärakenne on kaiken kaikkiaan keskimääräistä nuorempi, kotimaisen työikäisen väestön ennustetaan kääntyvän seudulla laskuun 2030-luvulla. Vieraskielisten työikäisten lisäys pitää yllä suurten kaupunkiseutujen työikäisten määrää koko maata koskevissa ennusteissa. Maan sisäisten erojen ennakoidaan kasvavan ja kilpailun osaajista kovenevan. Hallitus tavoittelee merkittäviä lisäyksiä työ- ja opiskeluperäiseen maahanmuuttoon vuoteen 2040 mennessä.
- Vieraskielisten työllisyysaste on tällä hetkellä matalampi kuin kotimaisia kieliä puhuvilla. Työmarkkinoille kiinnittyminen on kriittinen muuttuja tulevaisuuslaskelmissa väkiluvun yleisen kehityksen lisäksi.

Tulevan väestönkehityksen näkymiä

- Tampereen väestösuunnitteeseen (2022) liittyvissä skenaarioissa on mallinnettu vieraskielisen väestön tulevaa kehitystä Tampereen toteutuneen tason, Turun kehitystä mukailevan kasvutavoitteellisemman tason ja ns. pääkaupunkiseudun tason mukaisilla kasvukertoimilla. Tampereella asuisi väestösuunnitteen skenaarionäkymien mukaan 40 000–47 000 vieraskielistä vuonna 2040.

- Väestösuunnitteen skenaario: Perusmalli**

- Vieraskielisen väestön kasvu Tampereella jatkuu skenaariossa trendinomaisesti
- Vieraskielistä väestöä olisi vuonna 2040 noin 40 000 henkilöä, jolloin vieraskielisten osuus olisi noin 13 % väestöstä (suhteutettu strategiseen odotukseen kokonaisväestöstä vuonna 2040: noin 300 000 hlöä)

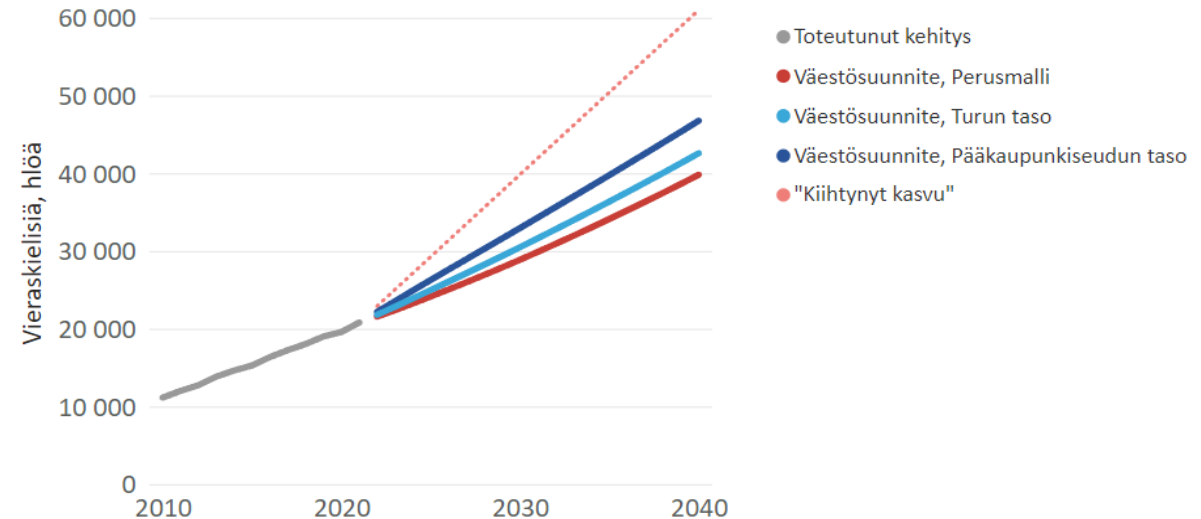
- Väestösuunnitteen skenaario: Turun taso**

- Vieraskielisten osuus lisääntyy skenaariossa Turun kehitystä mukaillen
- Vuoden 2040 näkymässä noin 43 000 vieraskielistä, mikä tarkoittaisi 14 % kokonaisväestöstä, ja vastaa osuudeltaan noin Turun nykytilannetta

- Väestösuunnitteen skenaario: Pääkaupunkiseudun taso**

- Vieraskielisten osuus lisääntyy skenaariossa pääkaupunkiseudun kehitystä mukaillen
- Vieraskielistä väestöä olisi vähän alle 50 000 vuonna 2040. Vieraskielisten osuus olisi 16 %, mikä vastaa noin Helsingin nykytilannetta.

Kansainvälisen väestön kasvuun vaikuttavat niin Suomen globaali vetovoima kuin Tampereen suhteellinen asema siinä. Riippumatta mille tasolle kehitys asettuu, kansainvälistyvässä ympäristössä toimiminen edellyttää muutoksia toimintatapoihin, palveluihin ja muun muassa elinkeinoelämää.

- Koko maan ja Tampereen saama nettomaahanmuutto ja vieraskielisen väestön lisäys ovat toteutumassa vuonna 2022 aikaisempia vuosia voimakkaampina. Kuvassa näkyvässä "kiihtyneen kasvun" suuntaviivassa on jatkettu ennakkolisten v. 2022 tietojen voimakasta lisäystä kohti vuotta 2040. On kuitenkin tarpeen huomioida, että muuttoliikkeisiin ovat osaltaan vaikuttaneet edelleen koronarajoitusten purkautuminen ja sotatilanne Euroopassa. Lisäksi ennako- ja rekisteritietojen osalta korjaukset voivat vielä merkittävästi muuttaa lukuja.

- "Kiihtynyt kasvu"**

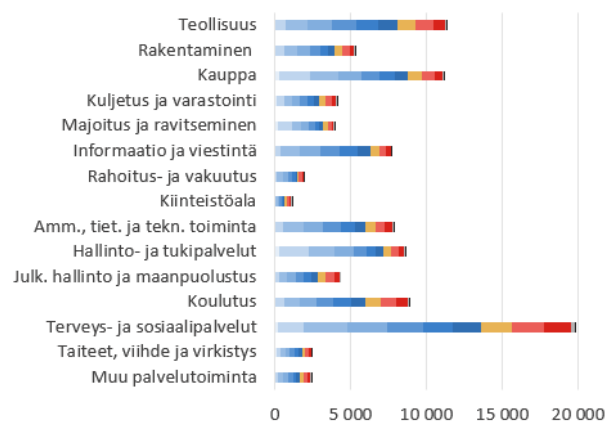
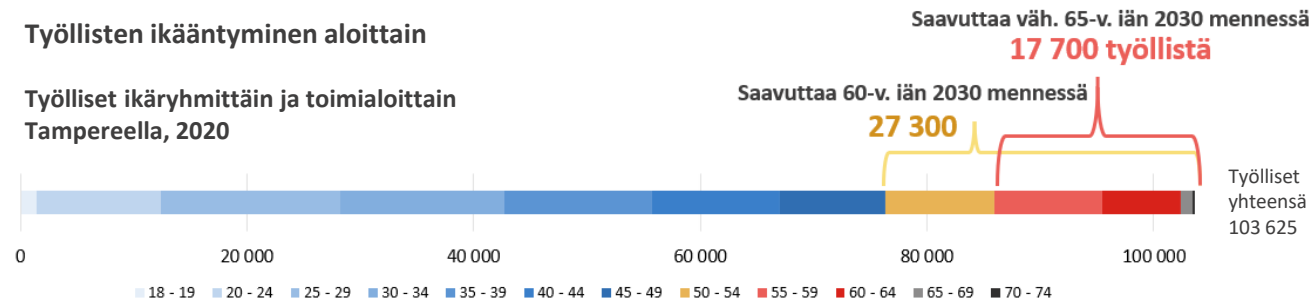
- Vuoden 2022 vieraskielisyyden ja nettomaahanmuuton ennako- ja rekisteritiedoista johdettu kiihtyneen kasvun laskelma
- Vieraskielistä väestöä olisi vuonna 2040 hieman yli 60 000 henkilöä. Vieraskielisten osuus Tampereella olisi tällöin noin 21 %, mikä vastaa lähes Vantaan nykytilannetta tai esimerkiksi maatasolla Ruotsin ulkomailla syntyneen väestön nykyistä osuutta.

Nykytilanne ja tilastonäkymät: työ- ja osaamistarpeet

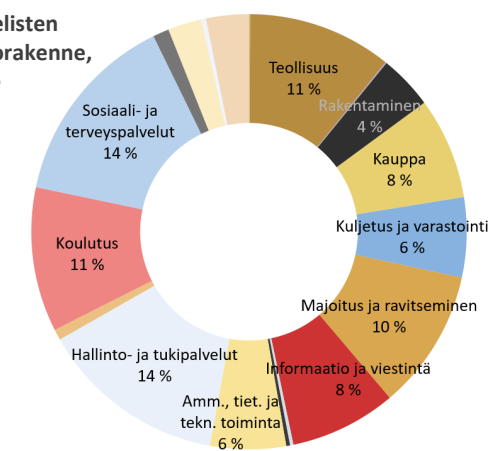
- Valtakunnallisesti ennakoidaan, että työllisten määrän kasvun ja työvoimapoistuman (lähes ½ nykytyöllisistä) seurauksena työpaikkoja avautuu vuosina 2017–2035 keskimäärin yli 60 000 vuosittain (OPH). Kotimaiset nuorisoikäluokat eivät pysty täyttämään tarvetta.
- Tampereen nykyisistä työllisistä 17 % saavuttaa vähintään 65 vuoden iän (17 700 hlöä) ja 26 % 60 vuoden iän (27 300) vuoteen 2030 mennessä. Eläköityminen koskettaa kaikkia aloja, määrällisesti eniten työvoimavaltaisia sotea, teollisuutta, kauppaa, koulutusta sekä ammatillisia, tieteellisiä ja teknisiä aloja. Työvoiman tarpeisiin vaikuttavat lisäksi uudet avautuvat työpaikat ja toimialojen tehtävärakenteen muutokset.
- Työmarkkinoiden ennakoidaan muuttuvan pitkällä aikavälillä entistä asiantuntijapainottuneemmiksi. Koulutuksen merkitys kasvaa, ja tehtäviä joissa selviäisi ilman vähintään ammatillisen perustutkinnon tasoista osaamista, nähdään olevan tulevaisuudessa vähäisesti. Tällä hetkellä enemmistö ulkomailta rekrytoivista yrityksistä etsii työntekijöitä suorittavan tason tehtäviin.
- Joka viides ulkomailla syntynyt ulkomaalaistaustainen työllinen on tehnyt vaativampaa työtä ennen Suomeen muuttoa (Tilastokeskus). Merkittävin este työllistymiselle ja osaamisen hyödyntämiselle on puutteellinen kielitaito.
- Tampere houkuttelee opiskelijoita, ja vieraskielisten opiskelijoiden määrä on ollut kasvussa oppilaitoksissa. Vieraskielisiä tutkinto-opiskelijoita (ml. toinen aste) oli Pirkanmaalla 7130 vuonna 2021. Tampereen oppilaitoksista valmistuneista vieraskielisistä lähimaakuntaan työllistyi viimeksi n. 40–80 % vastavalmistuneista koulutustasosta riippuen.

Työllisten ikääntyminen aloittain

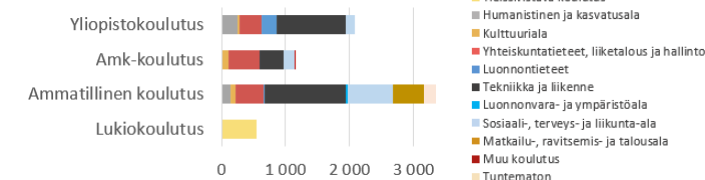
Työlliset ikäryhmittäin ja toimialoittain Tampereella, 2020

Vieraskielisten elinkeinorakenne, Tampere

Mihin koulutetaan: Vieraskieliset tutkinto- opiskelijat aloittain Pirkanmaalla, 2021

Valtakunnallisestikaan ei ole tuotettu työvoiman tarve-ennusteita vuoteen 2040 asti, joista olisi mahdollista johtaa työperäisen maahanmuuton ja kansainvälisten osaajien kuntakohtaista tarvenäkymää. Esimerkiksi eläkepoistumista ei pystytä ennakoimaan kokonaisuutta kuin tietyiltä osin. Työelämän tarpeisiin vaikuttavat muutokset niin työvoiman tarjonnassa (mm. eläköityminen, nuorisoikäluokkien kehitys, työttömien reservi, muuttoliike, työvoiman koulutus- ja osaamistausta) kuin työvoiman kysynnässä (kuten avautuvat työpaikat, taloussuhdanteet, toimialojen rakennemuutos, muutokset tehtävien vaativuudessa ja automatisoimisessa). Lopun tilastopakettiin on koottu eri näkökulmia ja aloja koskevia kehitystietoja, joiden aika- ja aluetasot vaihtelevat lähteiden mukaan.

Työperäisen maahanmuuton tämän hetkiset kansalliset tavoitteet

- 1) Hallitus tavoittelee työperäisen maahanmuuton kaksinkertaistamista nykytasosta vuoteen 2030 mennessä (Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartta 2035. Tiekartta kattaa yli hallituskausien menevän aikavälin). Tavoitteena on, että kestävyystiekartan edellyttämä vähintään 50 000 työperäisen maahanmuuttajan kokonaislisäys toteutuu. Vuoden 2030 jälkeen tavoitteena on vähintään 10 000 henkilön kasvu vuositasolla. Yhteislisäys 150 000 työperäistä maahanmuuttajaa vuoteen 2040 mennessä. (HUOM. voidaan pitää todennäköisenä, että tavoitetasoa nostetaan ylöspäin tulevan hallituskauden aikana työperäisen maahanmuuton kasvaneen tarpeen ja siihen liittyvän lisääntyneen ymmärryksen myötä)
- 2) Uusien ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä pyritään kolminkertaistamaan 15 000:een vuoteen 2030 mennessä (Tampereen osuus tällä hetkellä n. 10%)
- 3) Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden Suomeen työllistyminen ja jääminen pyritään nostamaan 75 prosenttiin.
- 4) Suomeen tarvittavan työperäisen maahanmuuton määristä on esitetty useita erilaisia arvioita. Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen 3.2.2023 julkaistun ”Maahanmuutto ja työvoiman riittävyys – taloudellisten vaikutusten arviointia” –raportin mukaan Suomeen tarvitaan 44 000 hengen nettomaahanmuutto nykyisellä muuton ikä- ja sukupuolirakenteella, jotta syntyvien ja työikäisten ikäluokkien koko saadaan vakaantumaan pysyvästi.

Tampereen väestönkehityksen skenaariot

PERUSMALLI TOTEUTUISI, JOS

- Tampere saa nykyosuutensa verran työperäisiä maahanmuuttajia **hallituksen tavoittelemista** 150 000 henkilöstä (Tampereen osuus maan vieraskielisistä on 4,5 %)
- Tampere saa suhteellisesti nykyosuutensa verran uusia kansainvälisiä tutkinto-opiskelijoita **hallituksen tavoittelemista** 15 000 henkilöstä (Tampere 10 %, vaatii määrän tuplausta nykyisestä n. 700 uudesta opiskelijasta)
- Vieraskielisten asutokuntien keskikoko säilyy nykytasolla (2,1 hlöä/asutokunta)
- ➔ Noin 40 000 vieraskielistä* vuonna 2040, joista työikäistä väestöä noin 30 000 henkilöä

PK-SEUDUN KASVU-URA EDELLYTTÄISI

- Tampere saisi nykyosuuttaan enemmän työperäistä maahanmuuttoa hallitustavoitteesta (7 %)
- Tampere tavoittelee 15 % osuutta hallituksen ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden kokonaistavoitteesta (n. 2250 opiskelijaa, vaatii nykyisen määrän triplausta)
- Vieraskielisten asutokuntakoko kasvaisi hieman työikäisten muuttajien vetämänä (2,3 hlöä/asutokunta)
- ➔ Noin 50 000 vieraskielistä* vuonna 2040, joista työikäistä väestöä noin 37 000.

KIIHTYVÄN KASVUN URA EDELLYTTÄISI

- Tampere tavoittelee nykytasoonsa nähden kaksinkertaista osuutta hallituksen tavoittelemasta työperäisestä maahanmuutosta, 150 000 henkilöstä (9 %)
- Tampere tavoittelee 20 % osuutta hallituksen ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden kokonaistavoitteesta (n. 3000 opiskelijaa, vaatii nykyisen määrän nelinkertaistamista)
- Vieraskielisten asutokoon odotetaan kasvavan 2,5 henkilöön/asutokunta työikäisten ja nuorten aikuisten muuttajien vetämänä
- ➔ Noin 60 000 vieraskielistä* vuonna 2040, joista työikäistä väestöä noin 45 000.

* Vieraskielisten määrä sisältää kaikki kunnassa asuvat vieraskieliset, ei pelkästään maahanmuuttajia tai työperäisiä maahanmuuttajia. Tällä hetkellä Tampereelle saavutaan paljon myös muista kuin puhtaasti työ- tai opiskeluperusteisista syistä. Rakenteen muuttaminen vaatii runsaasti toimenpiteitä erityisesti houkutteluosalla.

Muutoksen tarve Tampereella

- ✓ Kotimainen muuttoliike taittuu ennusteiden mukaan tulevina vuosina. Ilman merkittävää kansainvälisten osaajien muuttoliikettä pula työntekijöistä kasvaa ja Tampereen elinvoima kuihtuu.
- ✓ Tampereella kansainvälisen maahanmuuton palveluita toteutetaan kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strategisen ohjelman kautta. Sen avulla vastataan kansainväliselle kohderyhmälle suunnatun palveluekosysteemin kehittämisestä. Lisäksi Tampereen kaupungin kotouttamisohjelman 2021-2025 kautta toteutetaan lakisääteisiä kotouttamista tukevia palveluita. Welcoming City –suunnitelman avulla tavoitellaan laajempaa yhteiskunnallista muutosta pitkällä aikavälillä.
- ✓ Muutos kansainväliseksi kaupungiksi edellyttää toimenpiteitä myös yhteiskunnan vastaanottavuuden ja asenteiden näkökulmasta. Lisäksi tarvitaan laajoja toimenpiteitä työllisyysmahdollisuuksien parantamiseen, segregaatiota ehkäisevään kaupunkisuunnitteluun ja kaupunkikehittämiseen, palvelutarjonnan parantamiseen ja systemaattiseen osaajien houkutteluun.
- ✓ Muutoksen aikaansaaminen vaatii laajaa yhteistyötä ja yhteistä tilannekuvaa kaupungin, korkeakoulujen, elinkeinoelämän, kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien välillä.
- ✓ Pysyvä muutos kansainväliseksi kaupungiksi edellyttää pitkäjänteistä työtä ja toimenpiteitä.

Welcoming Cityn suhde muihin ohjelmiin

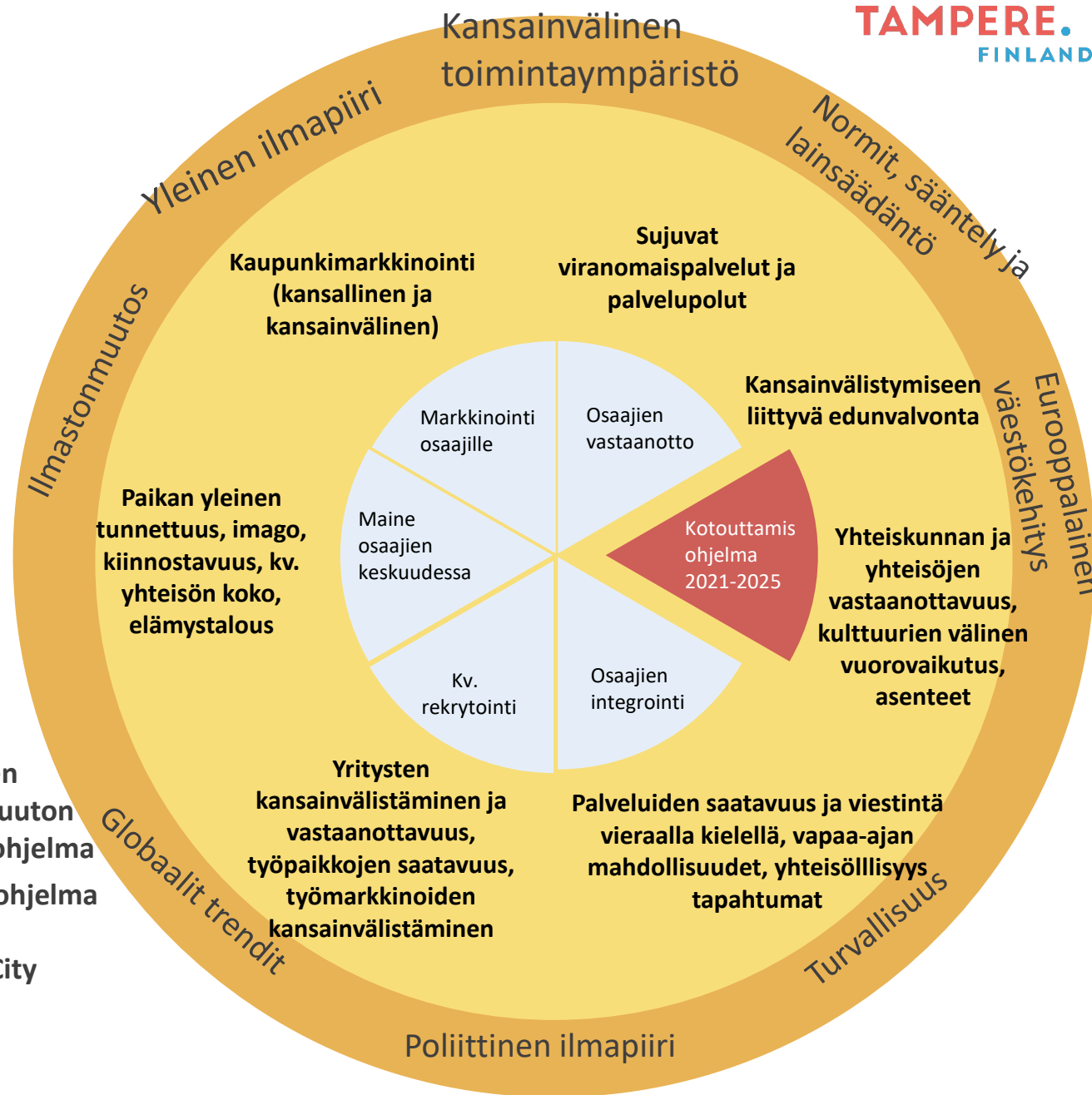
Kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strateginen ohjelma vastaa kansainväliselle kohderyhmälle suunnatun palveluekosysteemin kehittämisestä. **Toteutus Kansainvälisen osaamisen palvelut.**

Tampereen kaupungin kotouttamisohjelma 2021-2025 kokoaa yhteen kaupungin kotouttamista tukevat palvelut, joita määrittelee laki kotoutumisen edistämisestä ja muu kuntien palveluita ohjaava lainsäädäntö. **Toteutus Kansainvälisen osaamisen palvelut.**

Welcoming City –suunnitelma on pitkän aikavälin suunnitelma vuoteen 2040, jonka toimenpiteillä tuetaan ympäröivän yhteiskunnan muutosta tukemaan Tampereen kehitystä kansainväliseksi kaupungiksi. **Toteutus koko kaupunkiorganisaatio ja Tampereen keskeisten toimijoiden laaja ekosysteemi**

Yhdessä ohjelmat saavat aikaan pysyviä yhteiskunnallisia muutoksia.

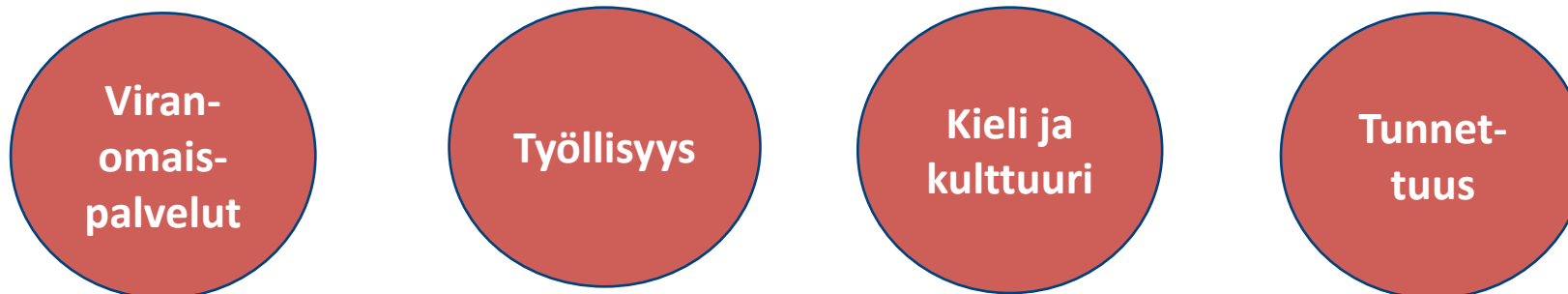
- Kv. osaamisen ja maahanmuuton strateginen ohjelma
- Kotouttamisohjelma
- Welcoming City
- Yhteiskunta

Welcoming City -suunnitelman taustoitus ja keskeiset löydökset

Keskeisimmät kehitysteemat:

- Hitaasti etenevät viranomaispalvelut
- Vaikeus työllistyä koulutusta vastaavaan työhön
- Haaste oppia suomen kieltä, haasteet löytää ystäviä tai yhteisöjä, joihin kiinnittyä
- Kansainvälinen yhteisö koetaan Tampereella pieneksi, minkä vuoksi pk-seutu houkuttelee
- Tampereen yleinen tunnettuus kansainvälisesti on vähäinen

Welcoming City –suunnitelman painopisteet

Kansainvälisyydestä elinvoimaa

TAVOITE: Tampereen elinkeinoelämä pysyy toiminta- ja kilpailukykyisenä

- Tampereen seudun työmarkkinat ovat kansainvälistyneet (yritysten kansainväistyminen)
- Osaavan työvoiman saatavuus Tampereen työmarkkinoille on varmistettu (osaajien houkuttelu)
- Tampereella asuvien ulkomaalaisten työllistymistä nopeutetaan ja työllistymistä edistävien palvelujen vaikuttavuutta parannetaan
- Tampereesta on muodostunut vastaanottavainen investointiympäristö

Palveluista sujuvaa arkea

TAVOITE: Sujuvien ja tehokkaiden palveluiden vakiinnuttaminen

- Segregaation ehkäisyssä on onnistuttu ja kansainvälisyys on huomioitu kaupunkisuunnittelussa
- Kansainvälisyys on integroitu onnistuneesti palveluiden suunnitteluun
- Kaupunkitila ja kaupungin palvelut ovat yhdenvertaisesti saavutettavissa myös englanniksi ja selkeällä suomella. Palvelutarjonta on kehittynyt kohderyhmä huomioiden

Yhdessä tekemisestä pitovoimaa

TAVOITE: Tampereen pitovoima vahvistuu kv. taustaisten tamperelaisten osalta

- Suomen kielen oppimiseen ja kotoutumiseen on investoitu
- Paikallisten yhteisöjen, yhdistysten ja harrastustoiminnan vastaanottavaisuus on kehittynyt
- Yhteiskunnan vastaanottavaisuuteen on panostettu ja tamperelaisten kansainvälistymisen mahdollisuuksia on lisätty
- Tampereella koetun syrjinnän määrä on laskenut merkittävästi

Tunnettuudesta vetovoimaa

TAVOITE: Tampereen vetovoima kv. työ- ja osaamisperusteisen maahanmuuton kohteena kasvaa

- Tampereen yleisen tunnettuuden kasvattaminen kansainvälisesti
- Tampereen hyvä kotimainen maine on tunnistettu ulkomailla osaajahoukuttelun kärkimaissa ja Suomessa asuvien kv. osaajien keskuudessa
- Tapahtumallisuudesta ja elämystaloudesta on muodostunut Tampereen merkittävä vetovoimatekijä

KAUPUNKIRAKENTEEN LÄPÄISEVÄ EKOSYSTEEMI

EDUNVALVONNAN TOIMENPITEET

TIEDOLLA JOHTAMINEN

Painopistealueiden toimenpiteet

1

Kansainvälisyydestä elinvoimaa

1A Tampereen työmarkkinoiden kansainvälistäminen

- Rekrytointikäytänteiden uudistaminen
- Suomalaisten työntekijöiden, esihenkilöiden ja HR-osastojen kouluttaminen
- Opiskelijoiden tukeminen nivelvaiheessa opinnoista työelämään
- Kv. osaajien yrittäjyyteen panostaminen

1B Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen

- Maahan muuttaneiden työllistymisen nopeuttaminen ja työllistymistä edistävien toimenpiteiden tehostaminen
- Ulkomaalaisen työvoiman ja työmarkkinoiden kohtaannon edistäminen tehostetusti
- Koulutusvientitoimenpiteet työvoimapula-alojen kohdemaihin, ja koulutettujen osaajien työllistyminen Tampereelle
- Rekrytointien tukeminen kohdemaissa

1C Vastaanottavaisen kv. investointiympäristön rakentaminen

- Uusien kansainvälisten investointien lisääminen
- EU:n siruosaamiskeskuksen saaminen Tampereelle
- Turvallisuusalan mahdollisuuksien hyödyntäminen Nato-jäsenyyden myötä
- Puolisoiden työllistymiseen investoiminen
- Korkeakoulujen kv. aloituspaikkojen lisääminen

2

Palveluista sujuvaa arkea

2A Segregaation ehkäisy ja kaupunkisuunnittelun kansainvälisyys

- Kaupunginosahjelmien edistäminen
- Monipuolisen asumisen, osallisuuden ja yhteisöllisyyden huomioiminen kaupunkisuunnittelussa

2B Kansainvälisyys palveluiden suunnittelussa

- Varmistetaan englanninkielisen ylioppilastutkinnon mahdollistaminen osana kansallista edunvalvontaa
- Kasvatetaan englanninkielisten tutkintojen määrää ammatillisessa koulutuksessa
- Riittävien ja katkeamattomien kansainvälisen varhaiskasvatus- ja koulupolkujen varmistaminen

2C Kaupunkitilan ja palveluiden saavutettavuus englannin kielellä ja selkeällä suomella

- Kaupungin pääkanavien kielellisen saavutettavuuden vahvistaminen englannin kielellä ja selkeällä suomella
- Varmistetaan asettautumiseen liittyvien palveluiden saumattomat kielelliset polut
- Varmistetaan hyvinvointiin ja terveyteen liittyvien palveluiden saavutettavuus englannin kielellä

3

Yhdessä tekemisestä pitovoimaa

3A Kielellisen integroitumisen edistäminen

- Tampereelle muuttavien kansainvälisten asukkaiden suomen kielen koulutuksen tukeminen ensimmäisen kahden vuoden ajan
- Suomen kielen oppimisen integroiminen osaksi kansainvälisten tamperelaisten ystävä/mentorihjelmaa

3B Paikallisten yhteisöjen ja tapahtumien kansainvälistyminen

- Tamperelaisten yhdistysten ja seurojen aktivointi kansainvälisen yhteisön mukaan ottamiseen
- Kansainvälisen yhteisöllisen kohtaamispaikan perustaminen
- Kaupungin omien tapahtumien kansainvälistäminen
- Kansainvälisten juhlapäivien näkyminen kaupunkikuvassa

3C Yhteiskunnan vastaanottavaisuuteen panostaminen

- Kaupunkitilassa toteutettavat viestinnälliset kampanjat
- Kansainvälistymisen mahdollisuuksien lisääminen

4

Tunnettuudesta vetovoimaa

4A Tampereen maineen vahvistaminen osaajahoukuttelun kärkimaisissa

- Markkinointikampanjojen toteuttaminen valituissa osaajahoukuttelun kärkimaisissa
- Tampereen markkinointi muualla Suomessa asuville kv. osaajille

4B Tampereen yleisen tunnettuuden kasvattaminen

- Tampereen aseman vahvistaminen luovien alojen keskuksena
- Kansainvälisten kulttuurin, urheilun ja yhteiskunnallisten tapahtumien lisääminen
- Kansainvälisen kulttuurikaupungin imagon vahvistaminen

KAUPUNKIRAKENTEEN LÄPÄISEVÄ EKOSYSTEEMI

EDUNVALVONNAN TOIMENPITEET

TIEDOLLA JOHTAMINEN

Ensimmäisenä käynnistyvät toimenpiteet

Kansainvälisyydestä elinvoimaa

- Varhaiskasvatuksen pilottihanke kenialaisten opiskelijoiden tilauskoulutuksen ja oppisopimuksen yhdistämisestä. SIPA
- Tampereen kaupungin kansainvälisen harjoittelijaohjelman valmistelu. HEKY
- TE24 ja KOTO24 uudistusten toimeenpano ja lakiuudistusten tuomien vastuiden kytkeminen palvelutoimintaan. Kv. osaamisen palvelut
- Kv. opiskelijoiden yritysysteistöihin ja pitovoimaan liittyvän konsortioyhteistyön käynnistäminen. BT / IHT
- Kuutoskaupunkien roolin vahvistaminen valtion ja kaupunkien yhteistyössä. Edunvalvonta

Palveluista sujuvaa arkea

- Englanninkielen vahvistaminen pääkanavien viestinnässä, ja pääkanavien markkinointi kohderyhmille. STRAKE (viestintä), IHT
- Asettautumisen ensivaiheen palveluiden ja polkujen integroiminen Tampere.Finland –sovellukseen. STRAKE (SUMA)
- Kaukajärven ja Annalan kaupunginosaohjelman edistäminen monipuolisen asumisen sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden näkökulmasta. EKI (KITIA), KAPA
- Englanninkielisten ja ei-suomenkielisten harrastusten lisääminen kaupungin uuteen tapahtuma- ja harrastuskalenteriin. SIPA/Kulttuuri

Yhdessä tekemisestä pitovoimaa

- Kaupungin omien tapahtumien kansainvälistäminen sisältöjen ja markkinoinnin osalta EKI, STRAKE (SUMA)
- Rasismin vastaisen viikon organisointi. IHT
- Edistetään mentori/ystävöihjelmatoimintaa kv. tamperelaisille
- Kansainvälisyyden näkyminen kaupunkitilassa viestinnällisissä kampanjoissa
- Kulttuurien välisen työn edistäminen. Kulttuuri

Tampereen maineesta vetovoimaa

- Työvoimapula-alojen määrittely ja kohdemaiden määrittely
- Experience Tampere –konseptin pilotointi kv. osaajille ja start up –yrittäjille. IHT, STRAKE (SUMA)
- Kv. kampanjointi valituissa kohteissa

Mittariston kehittäminen

Kansainvälisyydestä elinvoimaa

Mittareina mm.

- Uusien kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrä
- Uusien kansainvälisten investointien määrä
- Vieraskielisten / ulkomaalaisten työllisyysaste
- 75% valmistuvista kv. tutkinto-opiskelijoista työllistyy Tampereelle

Mittaristoa tarkennetaan suunnitelman edetessä ja tavoitetason täsmentyessä

Palveluista sujuvaa arkea

Mittareina mm.

- Vieraskielisten kaupunkilaisten jakaantuminen eri asuinalueille
- Englanninkielisten varhaiskasvatus- ja koulupaikkojen määrä

Mittaristoa tarkennetaan suunnitelman edetessä ja tavoitetason täsmentyessä

Yhdessä tekemisestä pitovoimaa

Mittareina mm.

- Englanninkielistä harrastustoimintaa tarjoavien seurojen ja yhdistysten määrä
- Koetun syrjinnän määrän pieneneminen (ei olemassa olevaa mittaria)

Mittaristoa tarkennetaan suunnitelman edetessä ja tavoitetason täsmentyessä

Tampereen maineesta vetovoimaa

Mittareina mm.

- Kuntien välisessä vieraskielisten nettomuutossa Tampereen muuttotappio (2015-2021: n. 400 henkilöä) kääntyy muuttovoitoksi
- Mielikuvien muutos (ei olemassa olevaa mittaria)

Mittaristoa tarkennetaan suunnitelman edetessä ja tavoitetason täsmentyessä

Kaupunginhallituksen linjattavaksi

- Welcoming city –suunnitelmaa esitetään hyväksyttäväksi Tampereen kaupungin kansainvälistymistä ohjaavaksi strategiseksi viitekehykseksi

Tilastoja nykytilanteesta ja kehitysnäkymistä

Tilastopakettiin on koottu tietoja muun muassa vieraskielisestä väestöstä, työmarkkinoista ja osaamistarpeista.

Lisätietoja myös raportilla:

[Ulkomaalaistaustaiset Tampereella \(PowerBI\)](#)

Kansainvälisen taustan monet määritelmät

- Kansainvälisen taustan omaavaa väestöä tilastoidaan muun muassa kansalaisuuden, kielen ja syntymävaltion perusteella. Kansainvälisen taustan määritelmiä väestötilastoissa ovat:
 - Ulkomaan kansalainen: Kansalaisuus on sama kuin passin myöntämismaa. Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalaisena. Jos Suomessa asuvalla ulkomaan kansalaisella on useita ulkomaiden kansalaisuuksia, hän on rekisterissä sen maan kansalaisena, jonka passilla hän on maahan tullut.
 - Vieraskielinen: Henkilön äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame väestörekisterissä. Tieto perustuu omaan (vanhempien) ilmoitukseen.
 - Ulkomaalaistaustainen: Molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Suomalaistaustaisilla vähintään toinen vanhemmista on syntynyt Suomessa.
- Väestötarkasteluissa käytetään usein taustatekijänä kieltä, joka vaikuttaa mm. palvelujen käyttämiseen. Tilastotietoja on saatavissa monipuolisimmin kielen tai kansalaisuuden mukaan.
- Esimerkiksi kotikuntaoikeus ja oleskelun kesto vaikuttavat väestötilastoissa näkymiseen. Muita tilapäisempiä kansainvälisiä ryhmiä ovat mm. (tilapäisellä) oleskeluluvalla olevat, vaihto-opiskelijat, työvaihdossa olevat ja matkailijat. Maahanmuuttovirasto tilastoi oleskelulupia ja humanitaarista maahanmuuttoa.

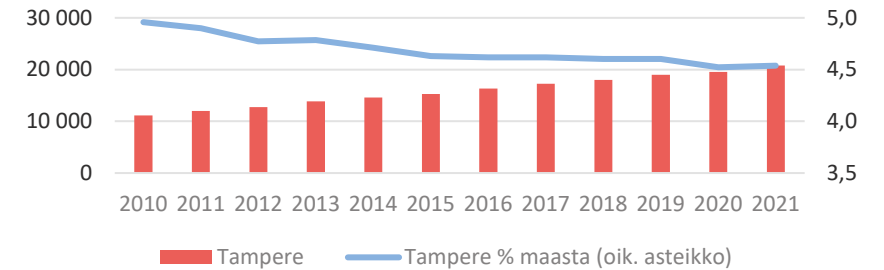
	Tampere	Helsinki	Turku	Koko maa
Ulkomaan kansalaisten osuus, %	5,2	10,3	7,5	5,3
Vieraskielisten osuus, %	8,5	17,3	12,9	8,3
Ulkomailla syntyneiden osuus, %	8,1	15,5	11,6	8,0
Ulkomaalaistaustaisten osuus, %	8,6	17,6	13,2	8,5
Suomessa syntyneiden ulkomaalaistaustaisten osuus, %	1,5	3,4	2,7	1,5
Ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten osuus, %	7,1	14,2	10,5	7,0
Asukkaita 31.12.2021	244 223	658 457	195 137	5 548 241
Ulkomaan kansalaisia	12 631	68 033	14 567	296 464
Vieraskielisiä	20 793	114 117	25 131	458 042
Ulkomailla syntyneitä	19 874	102 016	22 641	442 290
Ulkomaalaistaustaisia	20 935	116 004	25 756	469 633
Suomessa syntyneitä ulkomaalaistaustaisia	3 595	22 477	5 218	81 437
Ulkomailla syntyneitä ulkomaalaistaustaisia	17 340	93 527	20 538	388 196

Tunnuslukuja 31.12.2021 (Tilastokeskus). Tampereen ulkomaalaistaustaisen väestön osuudet ovat hyvin yhteneviä koko maan keskitason kanssa. Esimerkiksi Helsingissä osuudet ovat Tampereeseen verrattuna noin kaksinkertaisia.

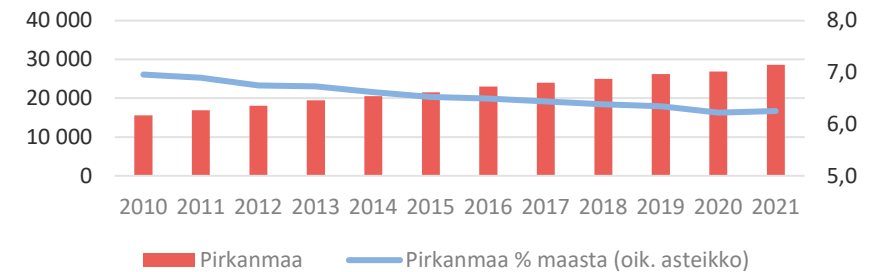
Vieraskielinen väestö

- Tampereella asuu nyt noin 21 000 vieraskielistä ja noin 13 000 ulkomaan kansalaista. Kansainvälisen väestön määrä Tampereella kasvaa hieman vuosittain.
- Tampereella asuvat ulkomaalaistaustaiset ovat hyvin moninainen ryhmä. Maahanmuutto voi olla esimerkiksi työperusteista, opiskeluun liittyvää tai perhesyistä johtuvaa.
- Vieraskielisten määrän osalta Tampere (n. 9 % v. 2021) jää jälkeen pääkaupunkiseudusta (esim. Vantaa 23 %) ja Turusta (13 %). Tampereen ja Pirkanmaan vieraskielisten osuus koko maasta on ollut hieman laskussa 2010-luvulla.
- Vieraskielisen väestön ikärakenne poikkeaa suomea äidinkielenään puhuvista. Vieraskielisten kieliryhmässä korostuvat lapset sekä 25-49-vuotiaat. Suomea äidinkielenään puhuvista korostuvat yli 60-vuotiaat. Vieraskielisten perheiden keskipöytä on myös korkeampi verrattuna perheisiin, joissa puhutaan kotimaisia kieliä.

Tampereen vieraskielinen väestö hlöä ja % maasta

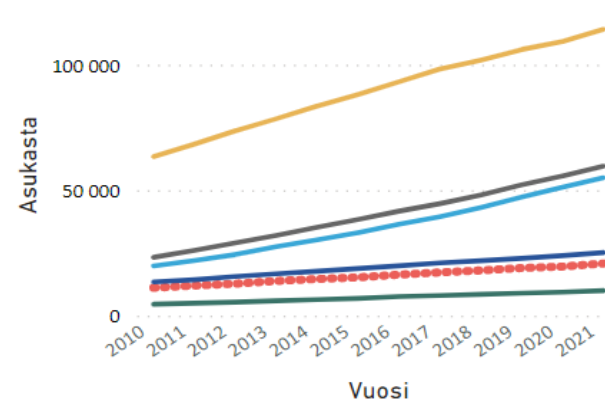

Pirkanmaan vieraskielinen väestö ja % maasta

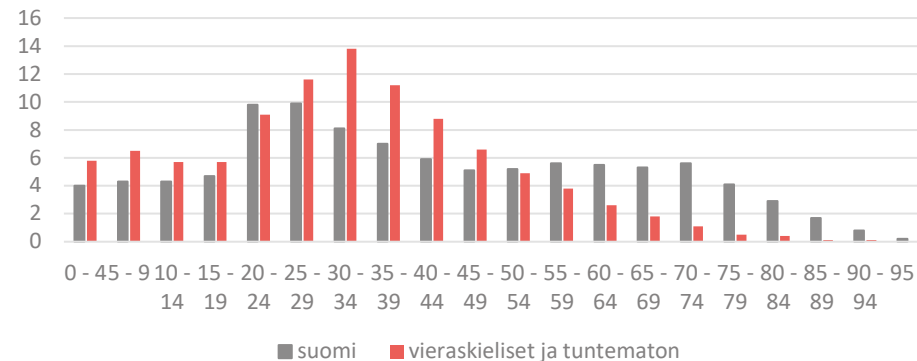

Vieraskieliset

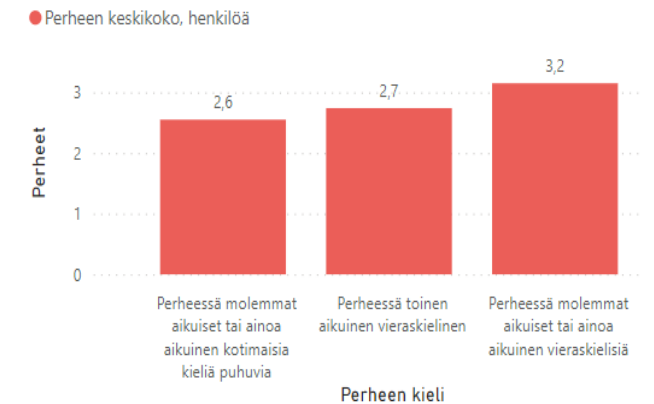
● Espoo ● Helsinki ● Oulu ● Tampere ● Turku ● Vantaa

Ikäryhmän osuus kieliryhmän väestöstä, %

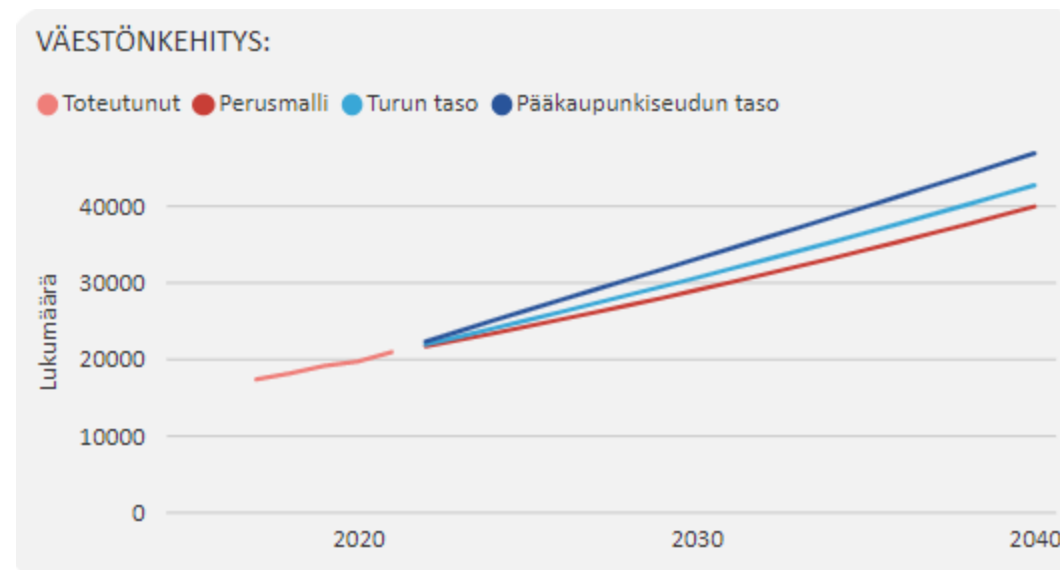

Perheiden keskipöytä aikuisten kielitausta mukaan, 2021

Vieraskielisen väestön määrän kehitys

- Uudessa väestösuunnitteessa (2022) vieraskielisten määrän odotetaan kasvavan vuoteen 2040 mennessä noin 40 000 – 47 000 asukkaaseen.
- Perustasolla suunnite perustuu nykyiseen toteumaan. Jos maahanmuutto jatkuu 2010-luvun keskitasolla, vieraskielinen väestö kasvaisi Tampereella 19 000 henkilöllä. Tällöin n. 14 % väestöstä olisi vieraskielisiä 2040.
- Mikäli vieraskielisen väestönkehitys mukailisi tulevina vuosina pääkaupunkiseudun tasoa, vuonna 2040 Tampereella olisi noin 47 000 vieraskielistä.

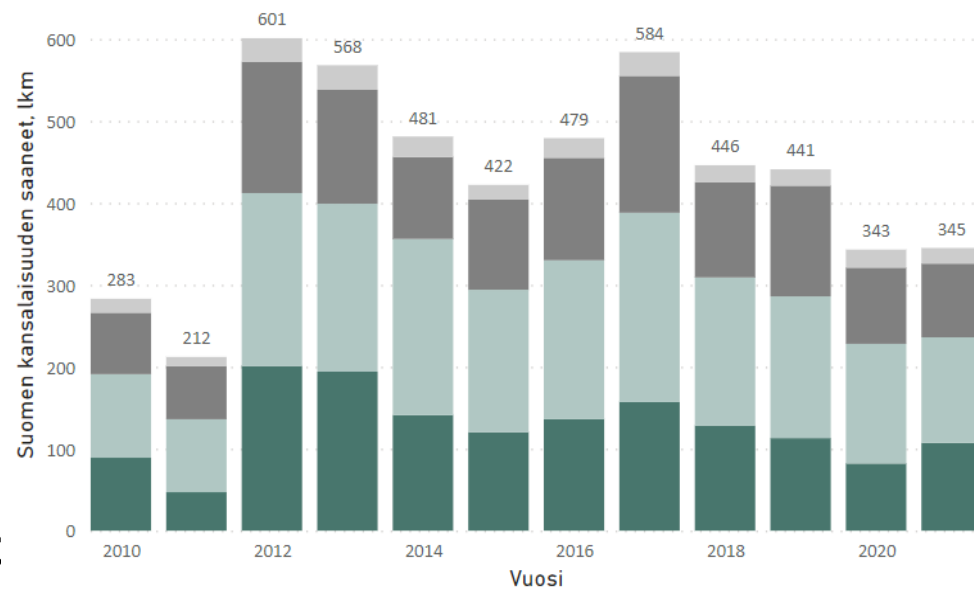
Lähde: Tampereen oma väestösuunnite

Kieli ja kansalaisuus

- Puhutuimmat vieraat kielet vuonna 2021 olivat venäjä, arabia, persia/farsi, englanti ja viro. Yleisimmät kansalaisuudet vuonna 2021 olivat Viro, Venäjä, Afganistan, Irak ja Kiina.
- Vuonna 2021 Suomen kansalaisuuden sai 345 tamperelaista. Eniten Suomen kansalaisuuksia myönnettiin 18-34-vuotiaille.

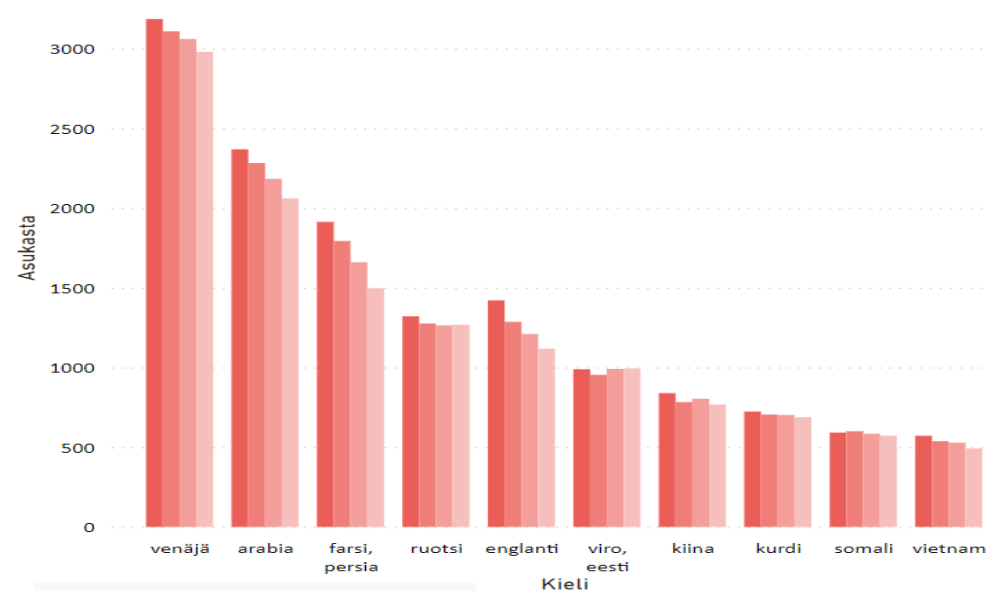
Suomen kansalaisuuden saaneet, henkilöä ikäryhmittäin, TAMPERE

Ikäryhmä ● 0 - 17 ● 18 - 34 ● 35 - 54 ● 55 -

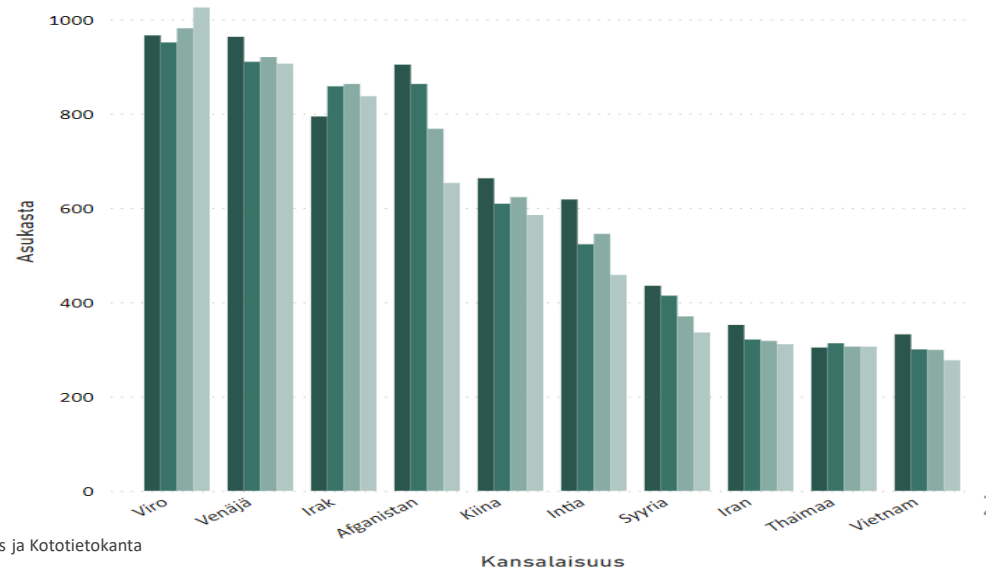
Yleisimmät kielet

Vuosi ● 2021 ● 2020 ● 2019 ● 2018

Yleisimmät kansalaisuudet

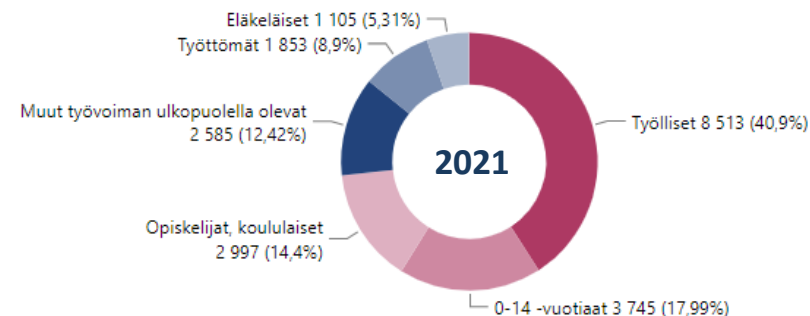
Vuosi ● 2021 ● 2020 ● 2019 ● 2018

Koulutus, pääasiallinen toiminta ja pienituloisuus

- Ulkomaalaistaustaisen väestön sosioekonominen asema poikkeaa koko väestön jakaumasta. Esimerkiksi muiden työvoiman ulkopuolella olevien osuus, n. 12 %, on selvästi suurempi kuin koko väestön osalta (koko väestö n. 4 %). Myös työttömien osuus on noin 3 prosenttiyksikköä suurempi. Eläkeläisten osuus puolestaan on matalampi vieraskielisillä.
- Enemmistöllä vieraskielisistä ei ole perusasteen jälkeistä tutkintoa. Määrä on ollut kasvusuuntainen vuosina 2018–2020. Korkea-asteen tutkintojen suorittaneiden määrä sekä toisen asteen tai erikoisammattitutkinnon suorittaneiden määrä ovat olleet maltillisessa kasvussa.
- Ulkomaalaistaustaisten pienituloisuusaste (2021: 33,5) on koko kaupungin asuntoväestön astetta (2021: 16,8) selvästi korkeampi. Myös pitkittyneesti pienituloisten osuus on koko kaupungin osuutta korkeampi.

Pääasiallinen toiminta, vieraskieliset

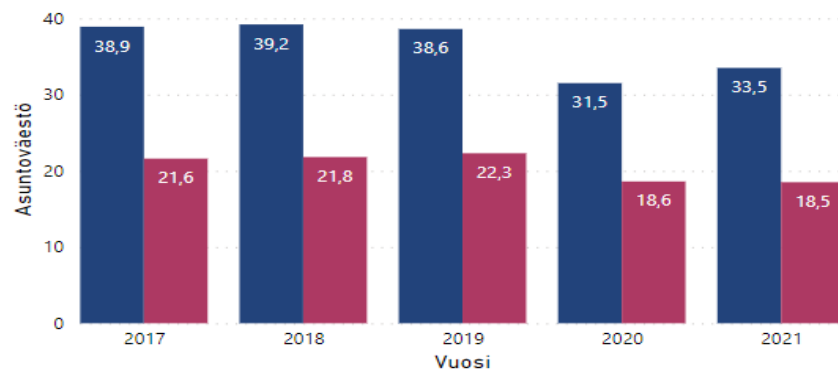
Koulutusaste

Vuosi ● 2017 ● 2018 ● 2019 ● 2020

Pienituloisuusaste asuntoväestöstä, ulkomaalaistaustaiset

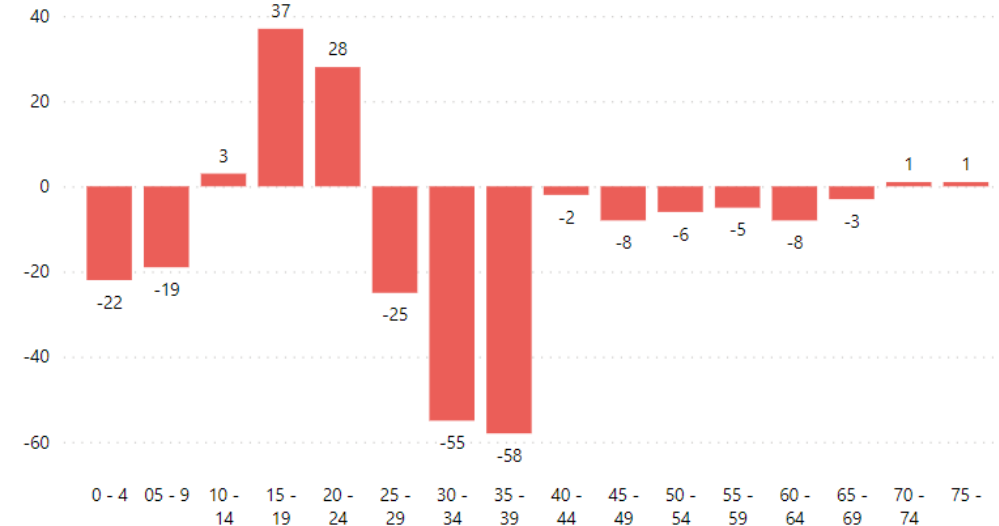
● Pienituloisuusaste, % ● Pitkittyneesti pienituloisten osuus, %

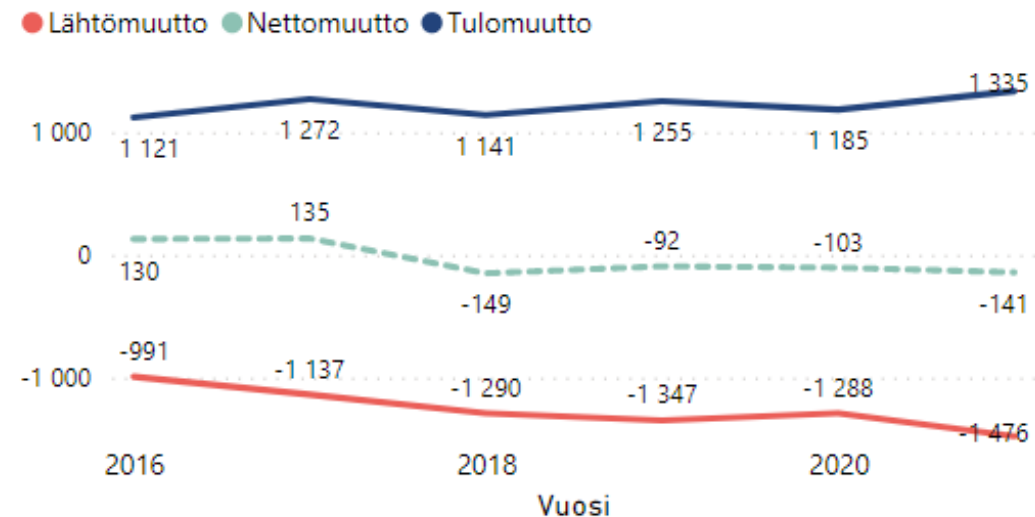
Kuntien välinen muutto

- Kuntien välisessä nettomuutossa Tampere on kärsinyt vieraskielisten muuttajien osalta muuttotappiota viime vuosina.
- Ikäryhmittäin tarkasteltuna vuonna 2021 Tampere sai kuntien välisessä muutossa muuttovoittoa pääosin 15-24-vuotiaista vieraskielisistä.
- Kuntien välisessä muutossa vieraskieliset muuttivat vuonna 2021 Tampereelta pääkaupunkiseudulle, naapurikuntiin sekä Turkuun ja Jyväskylään. Myös tulomuuttoja on Tampereelle samoilta paikkakunnilta sekä Oulusta, Vaasasta ja Lappeenrannasta.

Kuntien välinen nettomuutto, vieraskieliset 2021

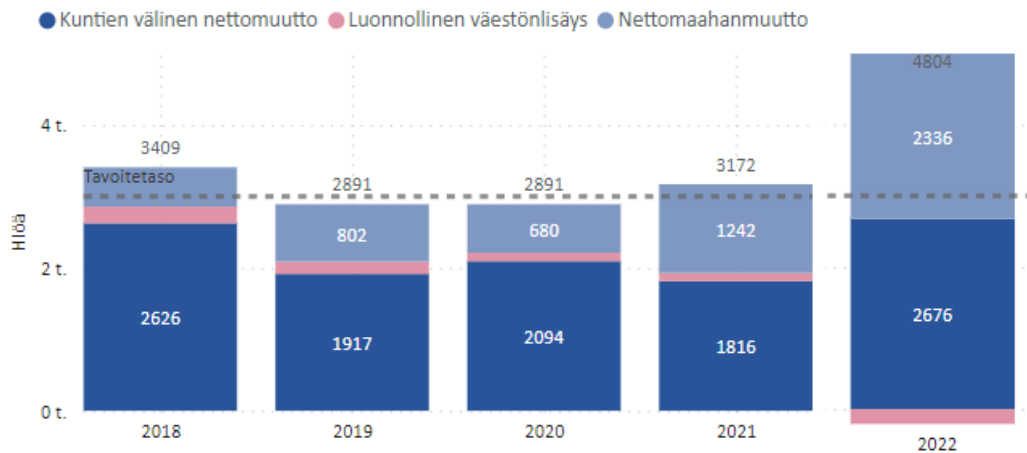
Kuntien välinen muutto, vieraskieliset

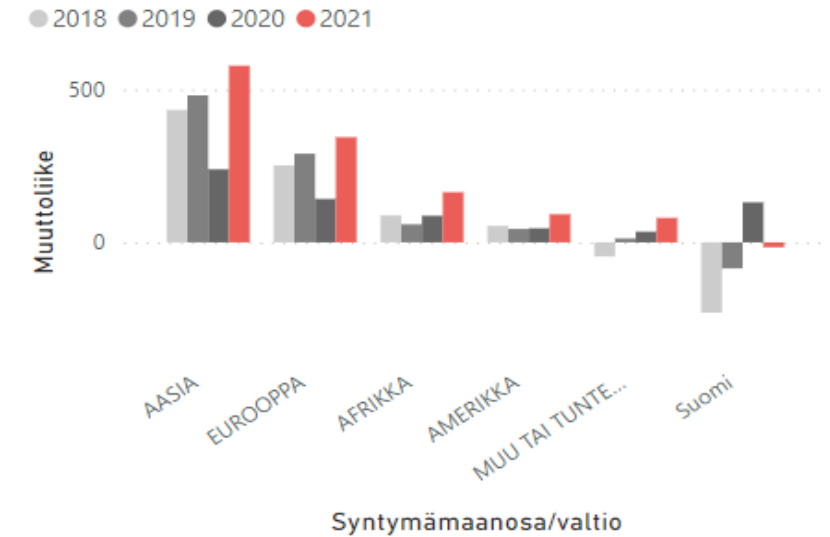
Maahanmuutto

- Nettomaahanmuutto kasvoi huomattavasti vuonna 2021. Myös vuoden 2022 ennakkotietojen valossa nettomaahanmuuton määrä on suuri verrattuna aiempiin vuosiin.
- Syntymämaanosan perusteella Tampere sai eniten muuttovoittoa aasialaisista muuttajista vuonna 2021.
- Vuonna 2021 muuttovoittoa saatiin eniten työllisistä muuttajista sekä opiskelijoista ja koululaisista.

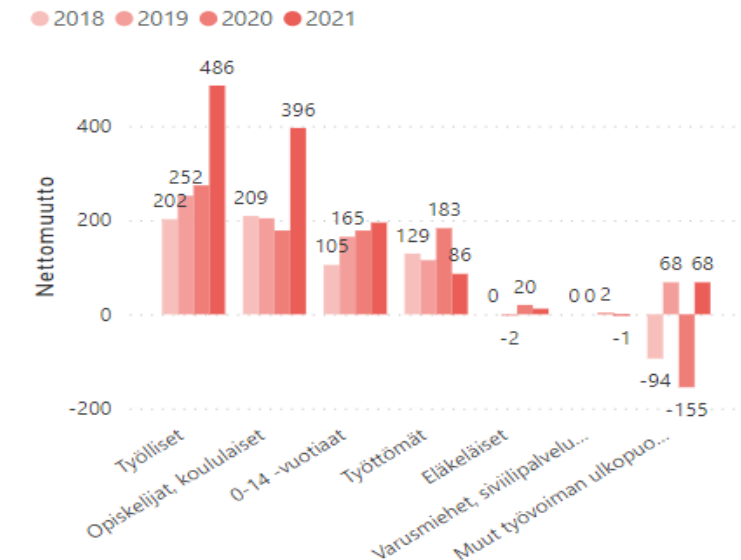
Väestönkasvu ja sen rakenne vuosina 2018–2021 ja ennakkotieto 2022

Nettomuutto syntymämaanosan mukaan ml. Suomi

Nettomaahanmuutto pääasiallisen toiminnan mukaan

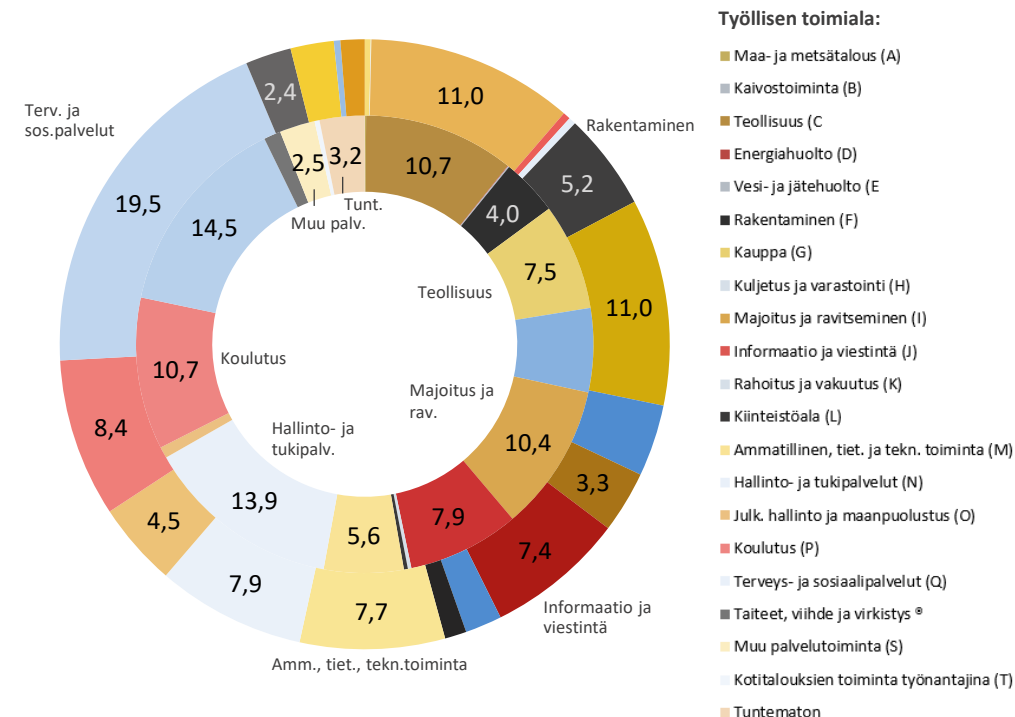

Vieraskielisen väestön elinkeinot ja koulutusalat

- Tampereella on työllisiä vieraskielisiä 7 180 henkilöä (31.12.2020). He työskentelevät yleisimmin terveys- ja sosiaalialoilla, hallinto- ja tukipalveluissa, teollisuudessa, koulutuksessa ja majoitus- ja ravitsemisaloilla (yksittäisten alojen osuus yli 10 % vieraskielisten elinkeinorakenteessa). Kotimaisia kieliä puhuviin verrattuna aloissa korostuvat mm. majoitus ja ravitseminen, hallinto- ja tukipalvelut (sis. mm. liike-elämän, kiinteistönhoidon ja turvallisuusalan palveluja) ja koulutus. Myös informaatio- ja viestintäalan osuus työllisistä on vähän isompi vieraskielisillä kuin kotimaisia kieliä puhuvilla Tampereella.
- Yliopistossa ja ammatillisessa koulutuksessa opiskelevista enemmistö vieraskielisistä opiskelee tekniikan ja liikenteen koulutusaloilla. Koulutusalat vastaavat melko tasaisesti koko opiskelijakuntaa - yliopistotutkinnoissa tekniikan ja luonnontieteiden alat hieman korostuvat, ammatillisessa koulutuksessa matkailu- ja ravintola-ala. Amk-opiskelijoilla korostuu etenkin kaupan ja hallinnon ala. Osuuksiin vaikuttaa englanninkielisen koulutuksen tarjonta. Vieraskielisiä tutkinto-opiskelijoita (ml. toinen aste) oli Pirkanmaalla 7130 vuonna 2021.
- Tampereella myönnettiin v. 2019 lähes 550 ja v. 2020 lähes 700 oleskelulupaa, joista valtaosan käsittelyperuste oli työ. Työperusteisissa oleskeluluovissa korostuvia taustoja ovat erityisasiantuntijat ja tieteellistä tutkimusta tekevät (viimeksi yht. 41 %) sekä osaratkaisua edellyttävä työnteko (25 %). EU-kansalaisten rekisteröintejä oli 12 %. Erityisasiantuntijoiden työskentelyaloissa painottuvat teollisuus sekä informaatio ja viestintä. Osaratkaisua edellyttäneet luvat koskevat usein mm. rakennus-, palvelu- ja puhtaanapidon aloja. Kaikkia työperusteisia lupia ei pystytä kohdistamaan aloille ja paikkakunnille.

Lähteet: Tilastokeskus, väestön työssäkäynti, OPH Vipunen ja Maahanmuuttovirasto.

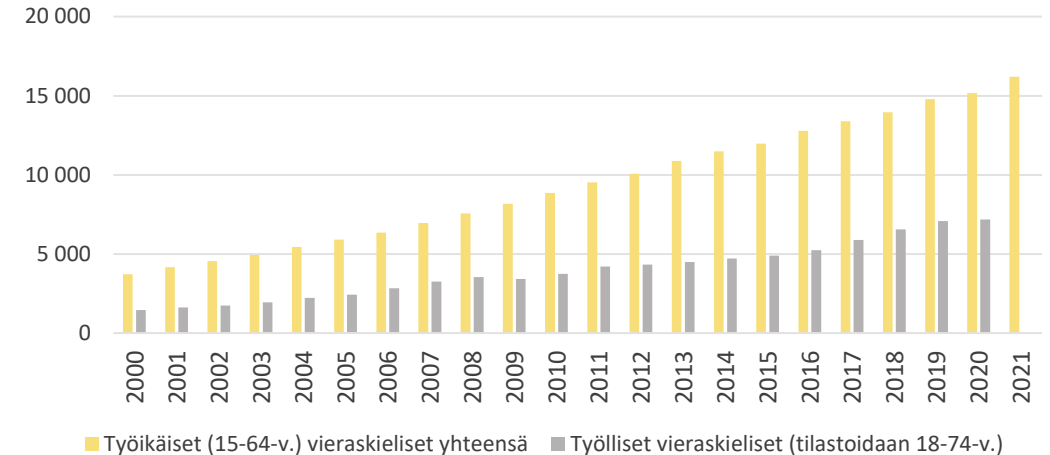
Elinkeinorakenne: Vieraskielisten (sisempi värikehä) ja kotimaisia kieliä puhuvien (ulompi kehä) työlliset aloittain vuonna 2020

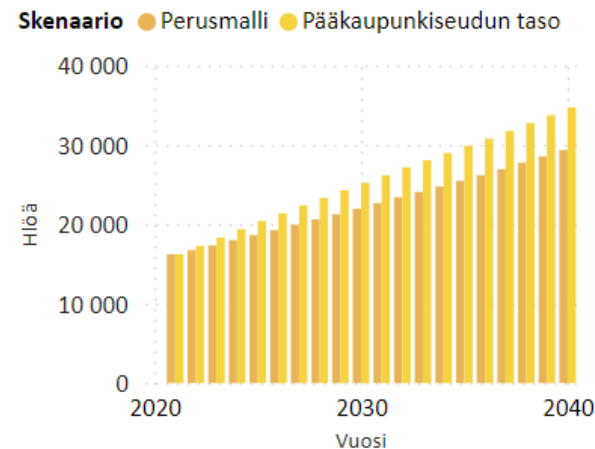
Työikäinen ja työllinen vieraskielinen väestö

- Vieraskielisten työllisten määrä oli Tampereella selvässä kasvussa ennen koronapandemian käynnistymistä. Työllisten osuus suhteessa työikäisiin oli korkeimmillaan 2000-luvulla vuonna 2019.
- Valtakunnallisesti vieraskielisten työllisyysaste on merkittävimmissä kieliryhmissä kehittynyt suotuisammin kuin kotimaisia kieliä puhuvilla vuosina 2010-2019₁. Vieraskielisten työllisyyteen vaikuttavat koulutuksen lisäksi merkittävästi mm. kielitausta (esim. viron ja englannin kielisillä verrattain korkea työllisyys) ja maassa vietetty aika.
- Kuitenkin, vieraskielisen väestön työllisyys on edelleen selvästi matalampi kuin koko väestön. Työmarkkinoille kiinnittyminen on kriittinen muuttuja tulevaisuuslaskelmissa väkiluvun yleisen kehityksen lisäksi. Laskennallisena tulevaisuusskenaariona voidaan hahmottaa, että mikäli vuoteen 2040 mennessä vieraskielisten työllisyysaste nousisi esimerkiksi nykyisen hallituskauden yleiseen tavoitetasoon 75 %, ja työikäisten lukumäärä kasvaisi Tampereen väestösuunnitteen skenaarioiden mukaisesti 30 000–35 000 henkilöön, lisäksi se vieraskielisten työllisten määrän 22 000–26 000 henkilöön Tampereella vuonna 2040 (vrt. 2020: n. 7 200 hlöä).
- Työlliset jakautuvat palkansaajiin ja yrittäjiin. Yrittäjyys on vieraskielisten työllisten keskuudessa yleisempää kuin kotimaisia kieliä puhuvilla. Vuonna 2020 vieraskielisistä työllisistä yrittäjänä toimi 11,0 % (kotim. 7,3 %). Osuus on kasvanut vuodesta 2010 noin 2 %-yksikköä.

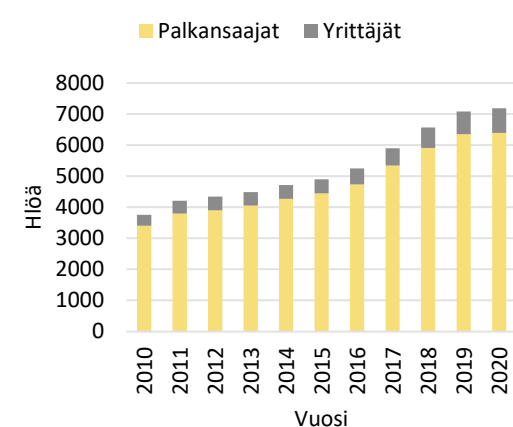
Vieraskielinen työikäinen ja työllinen väestö Tampereella

Vieraskielisen 15-64-v. väestön määrä Tampereen väestösuunnitteessa 2040

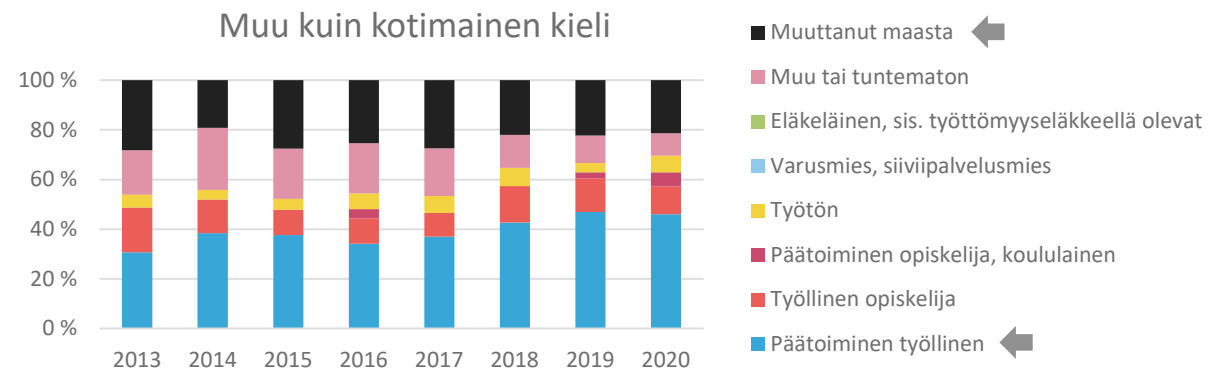
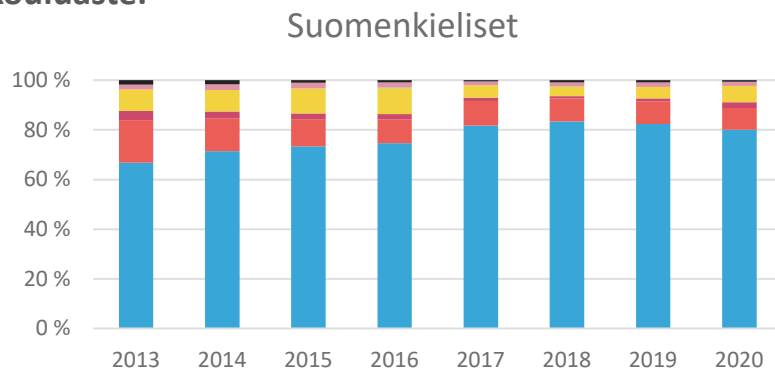
Vieraskieliset työlliset ammattiaseman mukaan

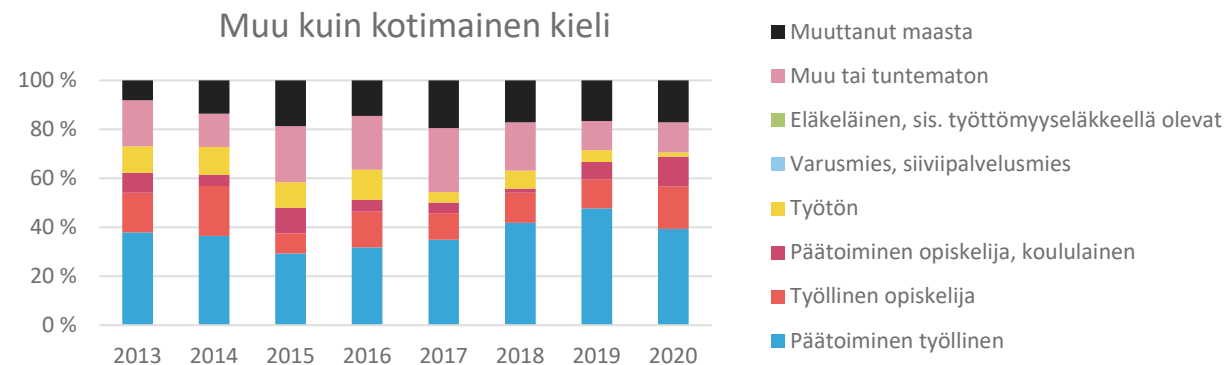
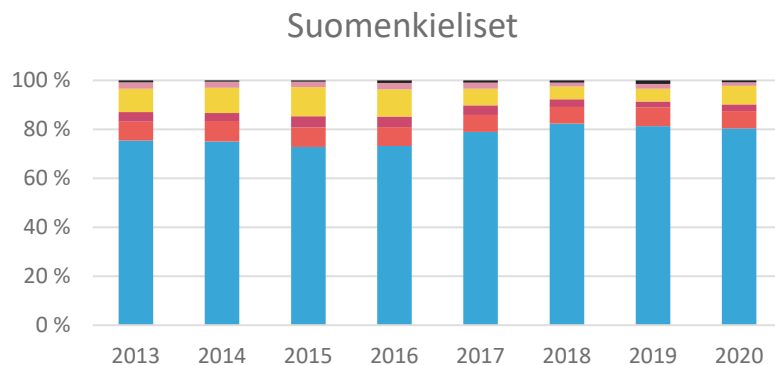
Opiskelijoiden sijoittuminen valmistumisen jälkeen

Korkeakouluopiskelijoiden sijoittuminen työelämään valmistumisen jälkeen (1 v.), koulutusasteen ja kielen mukaan

Ylempi korkeakouluaste:

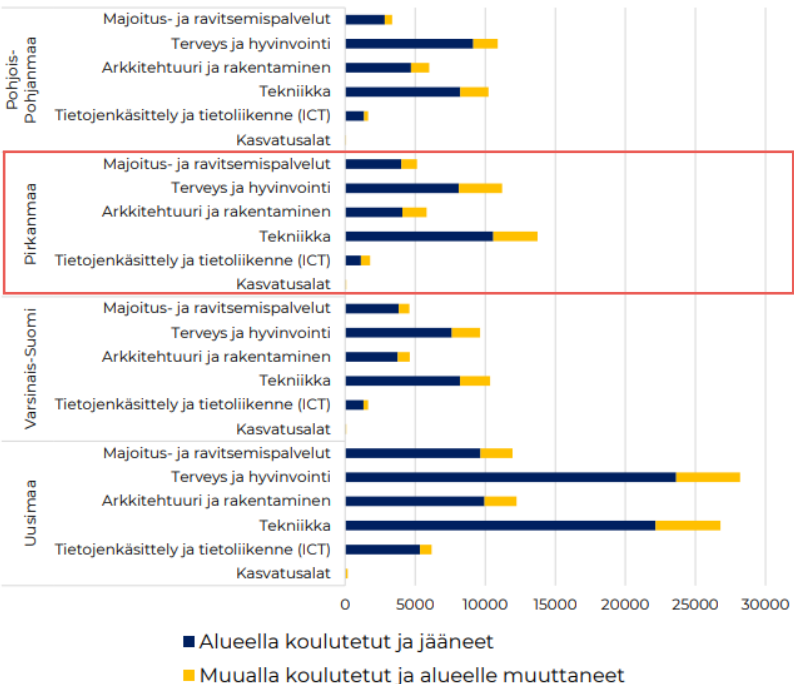
Alempi korkeakouluaste – ammattikorkeakoulututkinnot:

Tutkinnon suorittaneiden alueellinen pitovoima ja sijoittuminen aloittain

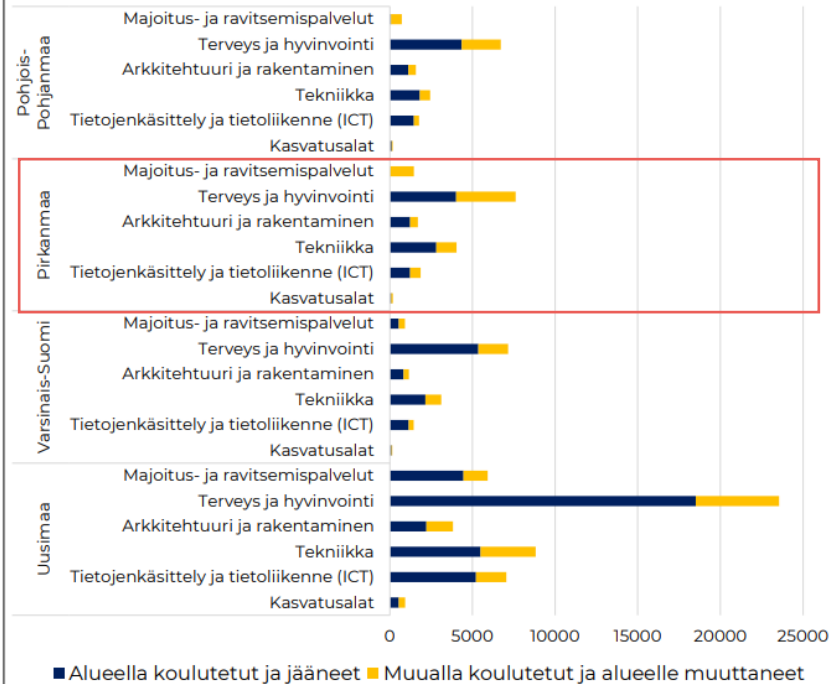
Ammatillinen toinen aste

Kuuden suuren kaupungin neljään maakuntaan sijoittuneet ammatilliselta toiselta asteelta vuosina 2010-2019

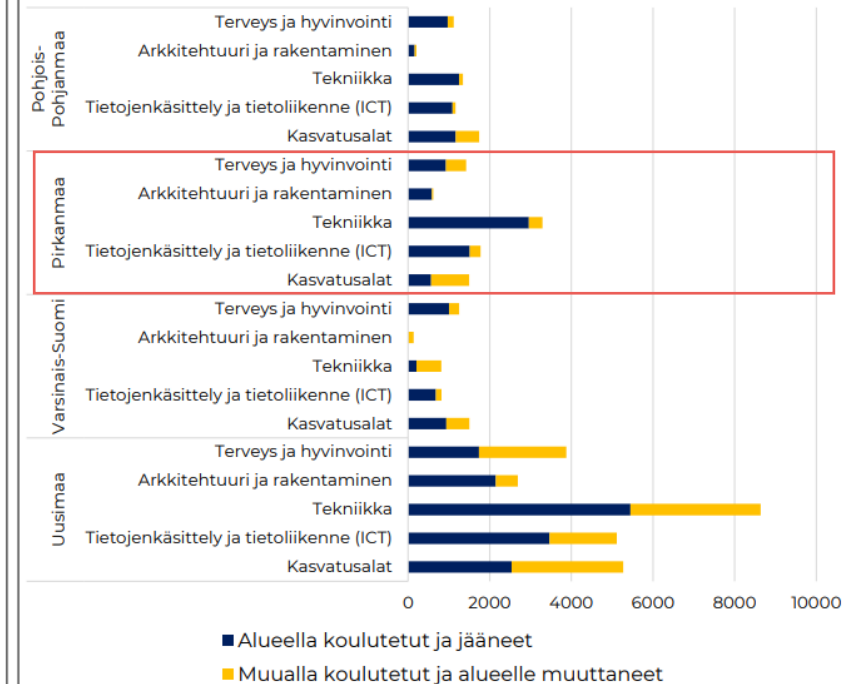
Ammattikorkeakoulu

Kuuden suuren kaupungin neljään maakuntiin sijoittuneet ammattikorkeakouluista vuosina 2010-2020

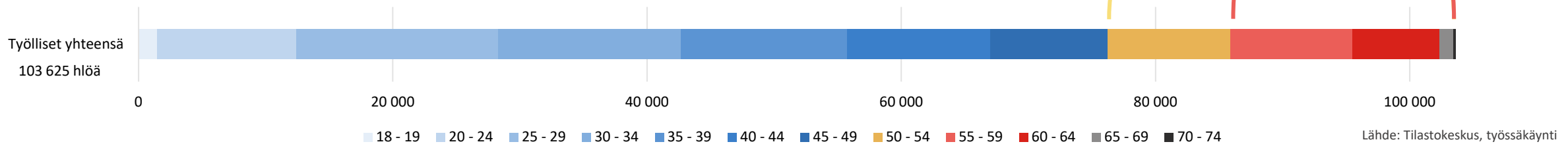
Yliopistotutkinto

Kuuden suuren kaupungin neljään maakuntaan sijoittuneet yliopistotutkinnon suorittaneet vuosina 2010-2020

Työllisten ikääntyminen aloittain

Työlliset ikäryhmittäin Tampereella, 2020

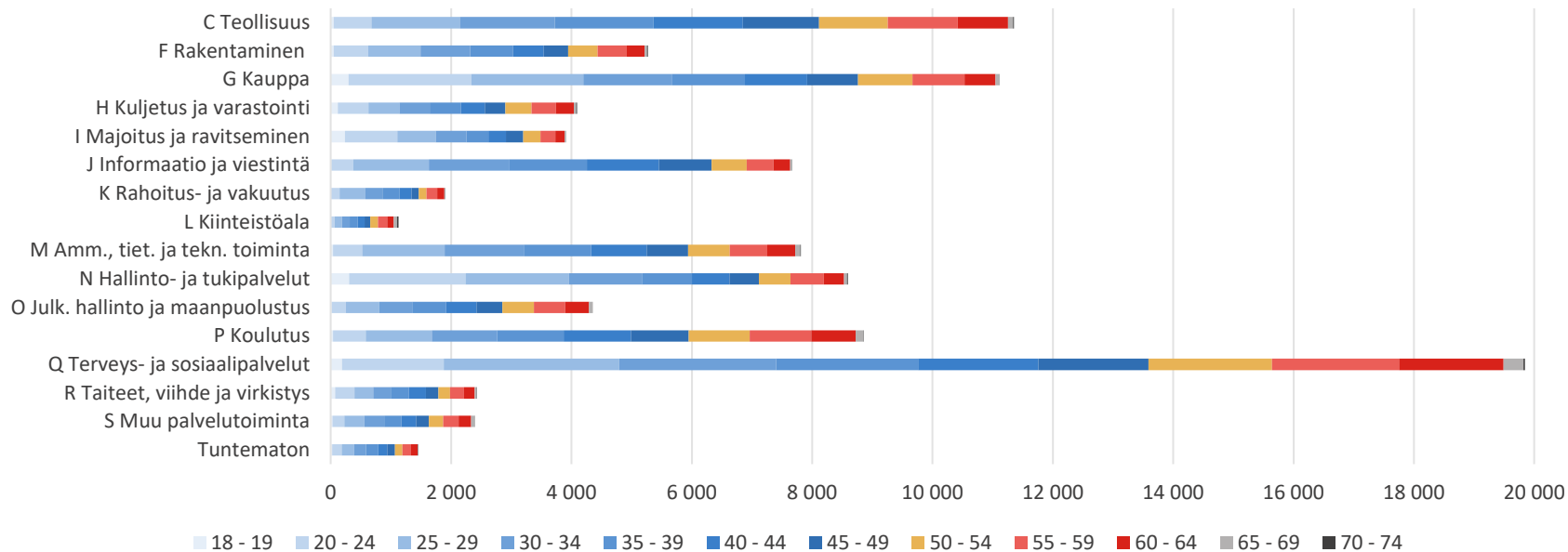

Saavuttaa väh. 65-v. iän 2030 mennessä
17 700 työllistä

Saavuttaa 60-v. iän 2030 mennessä

27 300

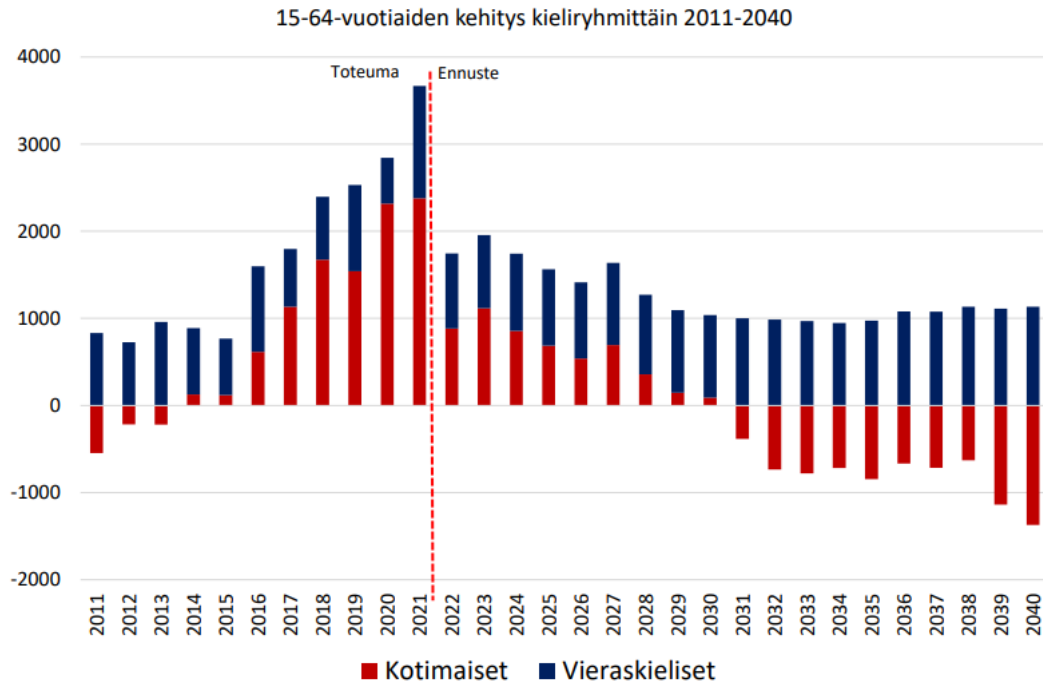
Työlliset ikäryhmittäin ja toimialoittain Tampereella, 2020

	Saavuttaa väh. 65 v. 2030	% alasta	Saavuttaa väh. 60 v. 2030	% alasta
C Teollisuus	2 097	18 %	3 242	29 %
F Rakentaminen	832	16 %	1 323	25 %
G Kauppa	1 448	13 %	2 350	21 %
H Kuljetus ja varastointi	756	18 %	1 190	29 %
I Majoitus ja ravitseminen	423	11 %	706	18 %
J Informaatio ja viestintä	751	10 %	1 336	17 %
K Rahoitus- ja vakuutus	306	16 %	438	23 %
L Kiinteistöala	345	31 %	473	42 %
M Amm., tiet. ja tekn. toiminta	1 181	15 %	1 871	24 %
N Hallinto- ja tukipalvelut	958	11 %	1 483	17 %
O Julk. hallinto ja maanpuol.	978	22 %	1 500	34 %
P Koulutus	1 899	21 %	2 913	33 %
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	4 208	21 %	6 258	32 %
R Taiteet, viihde ja virkistys	452	19 %	641	26 %
S Muu palvelutoiminta	526	22 %	763	32 %
Tuntematon	270	19 %	395	27 %
Työlliset yhteensä	17 738	17 %	27 348	26 %

Tampereen seudun ja muiden suurkaupunkiseutujen näkymiä

Tampereen seudun työikäisen väestön kehitys kieliryhmittäin vuosina 2011-2040

Lähde: MDI, vieraskielisen väestön väestöennuste 2021-2040

Vuosien 2010-2021 aikana Tampereen seudulla:

- Työikäisten kotimaisiin kieliryhmiin kuuluvien määrä **kasvoi 8 900 henkilöllä (3,7 %)**
- Vieraskielisten työikäisten määrä **kasvoi 9 100 henkilöllä (+83,2 %)**

Vuosien 2021-2040 aikana Tampereen seudulla:

- Työikäisten kotimaisiin kieliryhmiin kuuluvien määrä **vähensyi 4 200 henkilöllä (-1,7 %)**
- Vieraskielisten työikäisten määrä **kasvaisi 18 060 henkilöllä (+90,6 %)**

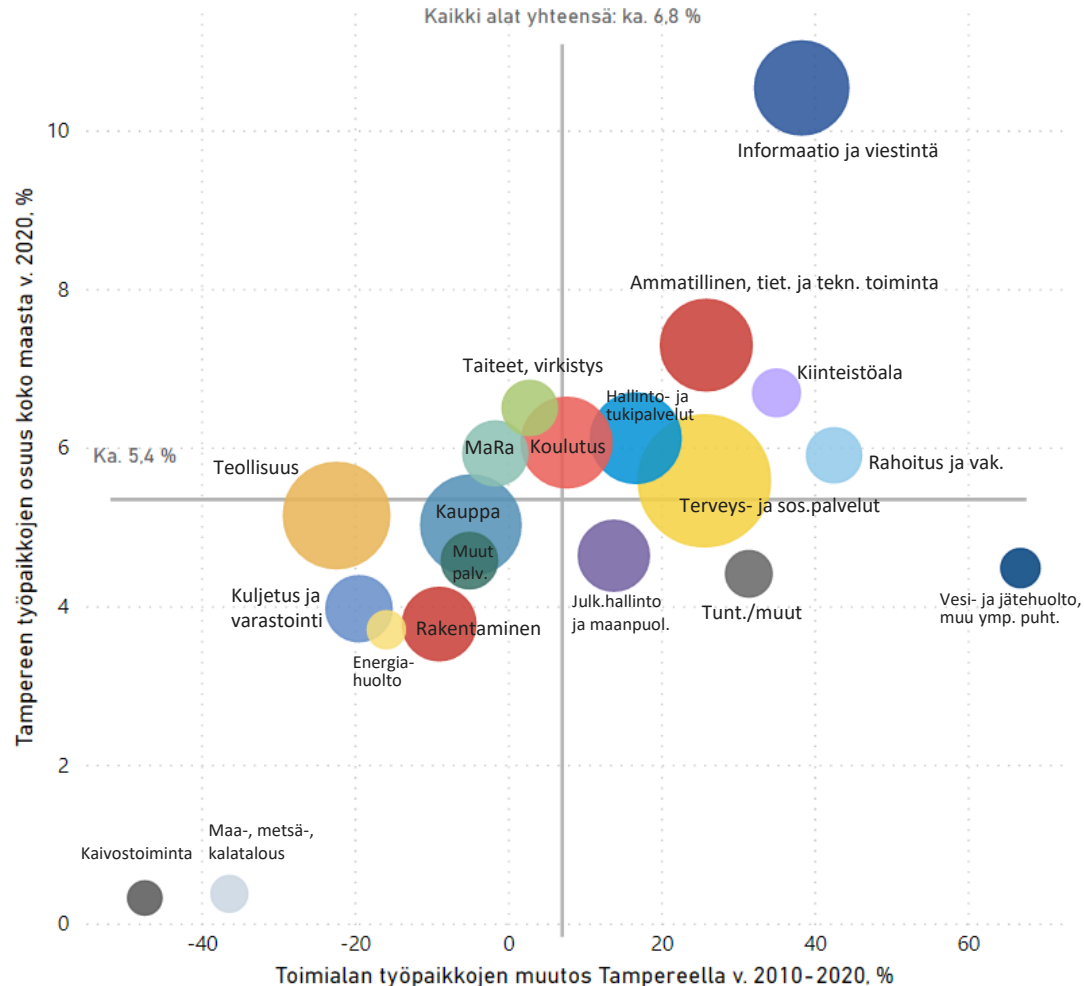
Työvoimatarpeita kriittisillä toimialoilla

- MDI selvitti (2022) kuutoskaupunkiseutujen työvoimatarpeita ns. kriittisillä toimialoilla tulevina 10 vuonna. Kriittisiksi toimialoiksi määriteltiin selvitykseen sosiaali- ja terveysala, teollisuus, majoitus- ja ravitsemus, kasvatus ja koulutus, rakentaminen ja ICT.
- Työntekijöiden ikäjakauma on aloista korkein koulutuksessa ja sotessa. Ennustenäkylässä 22-23 % alojen työllisistä saavuttaa eläkeiän Tampereen seudulla seuraavan 10 vuoden aikana. Myös teollisuudessa ja rakentamisessa lähes joka viides saavuttaa eläkeiän vuoteen 2030.
- Tampereen seutu on saanut muuttovoittoa kriittisten toimialojen työllisistä v. 2010-2019 yhteenlasketusti noin 1700 henkilöä. Muuttotappiota on saatu teollisuuden ja informaation aloilla, muuttovoittoja puolestaan etenkin sote-alalta.
- Ennustenäkymissä ikääntyminen ja muuttoliike syventävät eroja edelleen kasvavien suurten kaupunkiseutujen ja muun maan välillä. Vieraskielisen väestön kasvu pitää yllä työikäisen väestön kehitystä maan suurimpien kaupunkien ennustenäkymissä. Muualla maassa, missä vieraskielisiä on vähemmän, työikäisten kehitysnäkymät ovat selvästi synkempiä.
- Tampereen seudulla kotimaisia kieliä puhuvan työikäisen väestön ennakoidaan kääntyvän laskuun 2030-luvulle tultaessa.

Elinkeinorakenteen muutos 2010-2020

Elinkeinorakenteen muutos ja painottuminen:

Tampereen työpaikkakehitys toimialoittain ja osuutena maasta

Nelikentän oikeassa ylälohkossa sijaitsevat alat ovat sekä keskimääräistä kasvaneempia että Tampereelle painottuneempia. Mitä suurempi pallo, sitä enemmän työpaikkoja alalla on.

Enin osa Tampereen työpaikoista sijoittuu terveys- ja sosiaali-palvelujen (19 %), teollisuuden (12 %) ja kaupan aloille (10 %). (Kuviossa: mitä suurempi pallo, sitä enemmän työpaikkoja alalla on.)

Seuraavaksi yleisimpiä ovat informaation ja viestinnän alat, ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta sekä erilaiset hallinto- ja tukipalvelut (päätoimialojen osuus 8–9 % työpaikoista).

Tampereelle painottuu muuta maata vahvemmin muun muassa informaation ja viestinnän, ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan, kiinteistöalan, rahoitus- ja vakuutusalan sekä hallinto- ja tukipalvelujen työpaikkoja. Näillä aloilla myös työpaikkojen määrä Tampereella on kehittynyt keskimääräistä suotuisammin pitkällä aikavälillä. Paljon työllistävässä teollisuudessa työpaikkojen määrä on vähentynyt pitkässä tarkastelussa.

Kuva: Tampereen kaupunki, [PowerBI-koonti työstä, elinkeinoista ja yrityksistä](#).

Lähde: Tilastokeskus, väestön työssäkäynti

Mikä kasvaa?

Työllisten määrän ennakoitaan kasvavan maassa 115 000 henkilöllä vuosina 2016–2035 (OPH).

Työllisten määrän kasvun ja työvoimapoistuman (lähes ½ nykytyöllisistä) seurauksena työpaikkoja avautuu vuosina 2017–2035 noin 1,15 miljoonaa, keskimäärin yli 60 000 vuosittain.

Työmarkkinoiden tehtävärakenteen ennakoitaan yleisesti muuttuvan pitkällä aikavälillä (-2035) entistä asiantuntijapainottuneemmaksi. OPH:n arvioissa asiantuntija- ja johtotehtävien osuuden työvoimasta ennakoitaan kasvavan 5 %-yksikköä, matalan koulutustason tehtävien laskevan vastaavalla osuudella, ja ammattiosajien suhteellisen osuuden säilyvän jokseenkin nykytasolla, mikä työllisyyden kasvaessa tarkoittaa lukumääräistä kasvua.

Tulevaisuudessa sellaisia tehtäviä, joissa selviäisi ilman vähintään ammatillisen perustutkinnon tasoista osaamista, nähdään olevan selvästi alle 5 prosenttia työpaikoista.

Eniten työpaikkoja vuoteen 2035 mennessä ennakoitaan avautuvan terveyspalveluissa, koulutuksessa, maa- ja vesirakentamisessa, kiinteistöalalla, sosiaalipalveluissa sekä metallituotteiden, koneiden ja kulkuneuvojen valmistuksessa.

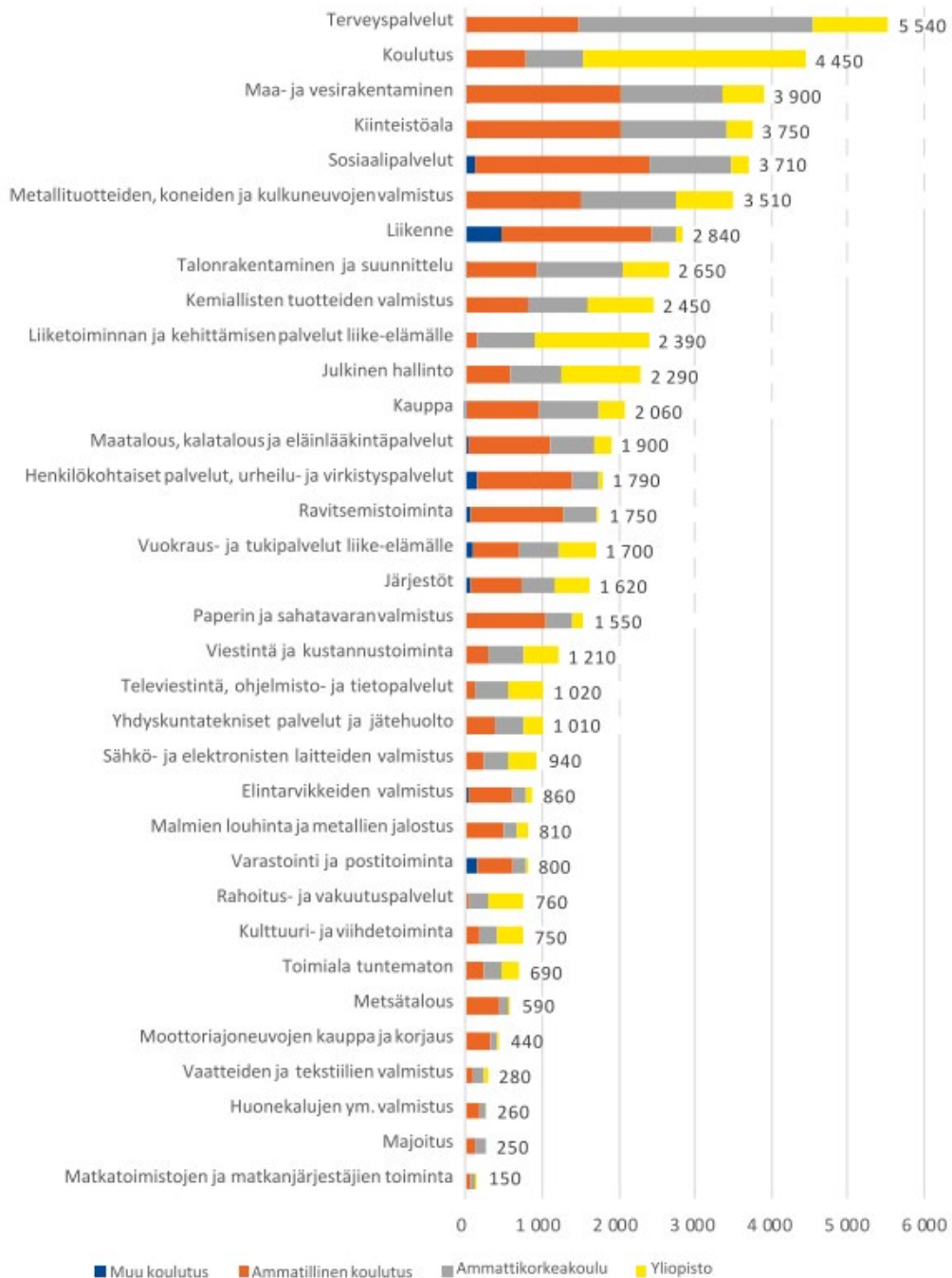
Ammatillisen peruskoulutuksen suorittaneita tarvitaan eniten sosiaalipalveluissa, kiinteistöalalla, maa- ja vesirakentamisessa, liikenteessä, metallituotteiden, koneiden ja kulkuneuvojen valmistuksessa ja terveyspalveluissa. Ammatillisen peruskoulutuksen suorittaneiden osuus työvoiman tarpeesta on suurin liikenteen, henkilökohtaisten palvelujen, varastoinnin ja postitoiminnan, metsätalouden ja ravitsemistoiminnan toimialoilla, joissa yli 70 prosenttia uuden työvoiman tarpeesta kohdistuu ammatillisen koulutuksen suorittaneisiin.

Ammattikorkeakoulutettujen tarve on suurin terveyspalveluissa, kiinteistöalalla, maa- ja vesirakentamisessa ja metallituotteiden, koneiden ja kulkuneuvojen valmistuksessa. Näiden toimialojen työvoiman tarpeen ennakoitaan kasvavan, mikä osaltaan lisää ammattikorkeakoulutettujen tarvetta. Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus työvoiman tarpeesta on suurin terveyspalvelujen (56 %), vaatteiden ja tekstiilien valmistuksen (50 %), matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminnan (48 %), majoituksen (44 %) ja talonrakentamisen ja suunnittelun (43 %) ja televiestinnän, ohjelmisto- ja tietopalvelun (43 %) toimialoilla.

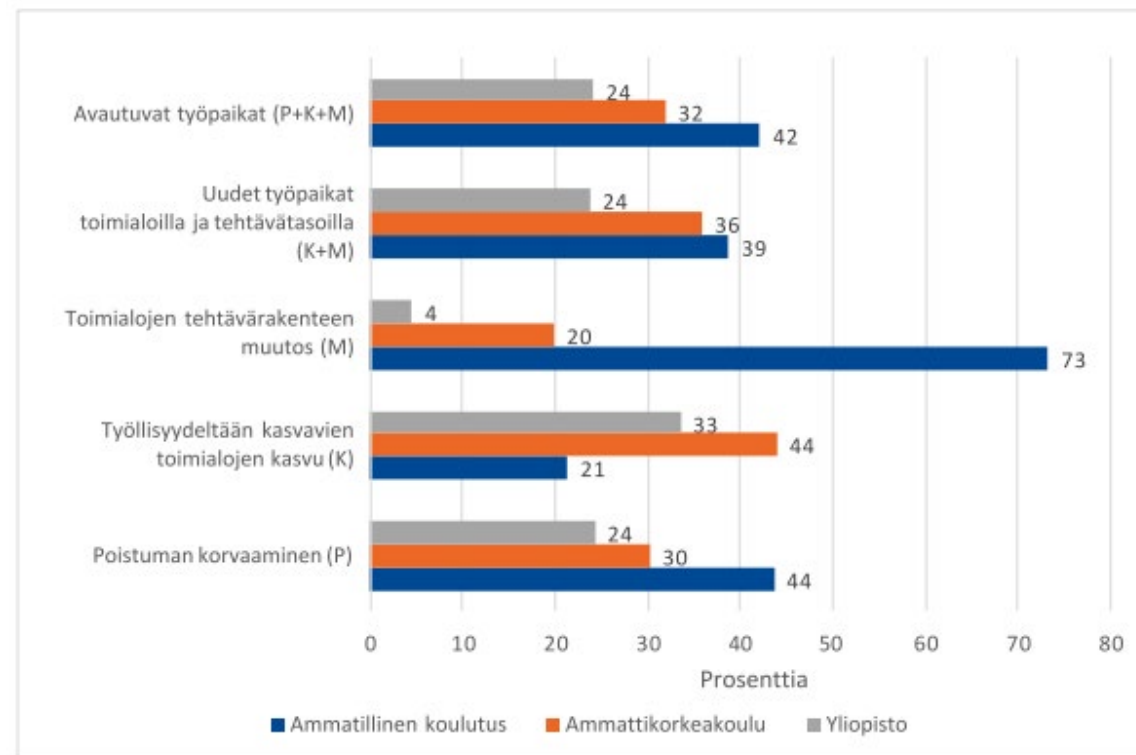
Yliopistokoulutettujen tarvetta lisää monilla toimialoilla asiantuntija- ja johtotehtävien osuuden kasvu nykytilanteeseen nähden. Eniten yliopistokoulutettuja tarvitaan koulutuksen, liiketoiminnan ja kehittämisen palvelujen, julkisen hallinnon, terveyspalvelujen, kemiallisten tuotteiden valmistuksen ja metallituotteiden, koneiden ja kulkuneuvojen valmistuksen toimialoilla. Yliopistokoulutuksen saaneiden osuus uuden työvoiman tarpeesta on suurin koulutuksen (66 %), rahoitus- ja vakuutuspalvelujen (63 %), liiketoiminnan ja kehittämisen palvelujen (62 %), kulttuuri- ja viihdetoiminnan (47 %), televiestinnän, ohjelmisto- ja tietopalvelujen (46 %) ja julkisen hallinnon (45 %) toimialoilla.

Näkökulmia tulevaisuuden työvoimatarpeista

Mikä kasvaa?

VAT
,
SA

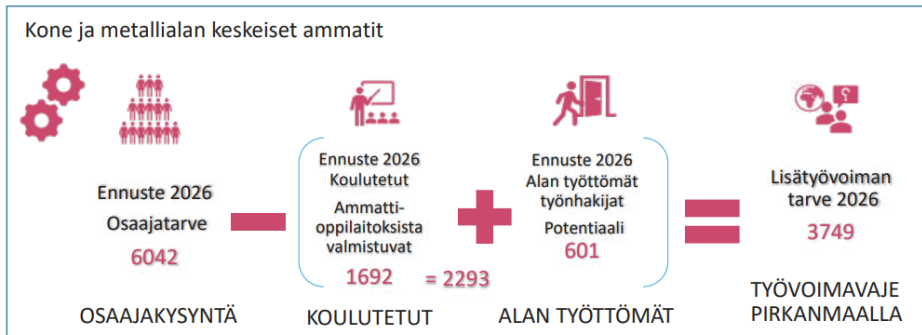

POISTUMAN KORVAAMISEEN JA UUSIIN TYÖPAIKKoihin TARVITTAVA TYÖVOIMA
KOULUTUSASTEITTAIN 2017–2035, SUHTEELLISET OSUUDET TARPEESTA

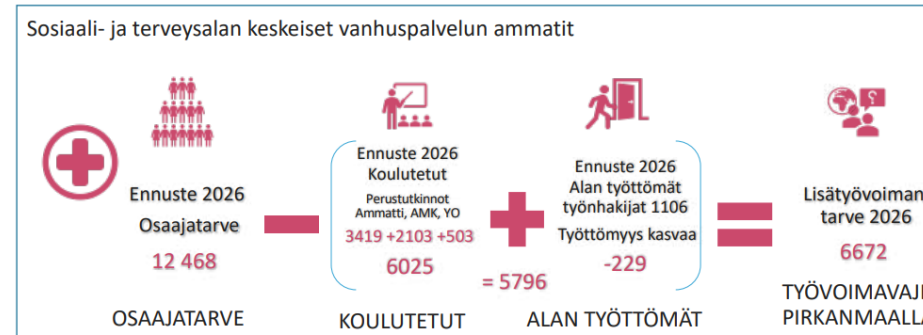
Ennakointia Pirkanmaan ammattialoista 2026

- Ennakointia ja osuvia ratkaisuja työvoiman saatavuuteen -hankkeessa selvitettiin vuoden 2021 aikana yhteistyössä yritysten ja julkisen sektorin kanssa, millaista osaamista Pirkanmaalla tarvitaan viiden eri toimialan/ilmion osalta 2–6 vuoden kuluttua. Määrällisen ennakkoinnin avulla tuotettiin arvioita, kuinka paljon toimialat tarvitsevat koulutettua työvoimaa Pirkanmaalla vuoteen 2026 mennessä. Valitut toimialat ja ilmiöt liittyvät läheisesti alueen kasvaviin ekosysteemeihin.

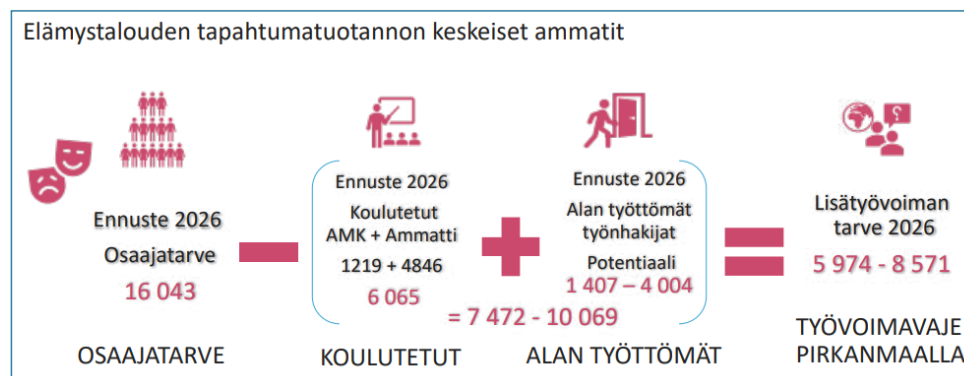
Teollisuus: kone- ja metalliala

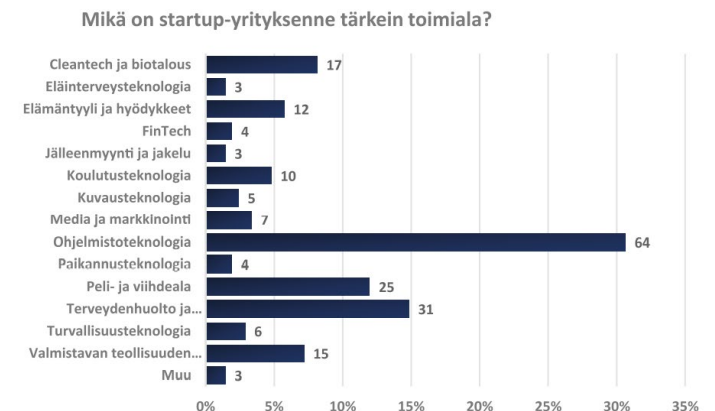
Sosiaali- ja terveysala: vanhuspalvelut

Elämystalous: tapahtumatuotanto

Ilmiö 1: Yrittäjyys ja Ilmiö 2: Kiertotalous

Ammattikohtainen kysyntä nyt:
Ammattibarometri syksyllä 2022, Tampere

Arvio perustuu työ- ja elinkeinotoimistojen näkemyksiin työvoiman kysynnän ja tarjonnan kehityksestä ammateittain.

TOP 15 PULAA

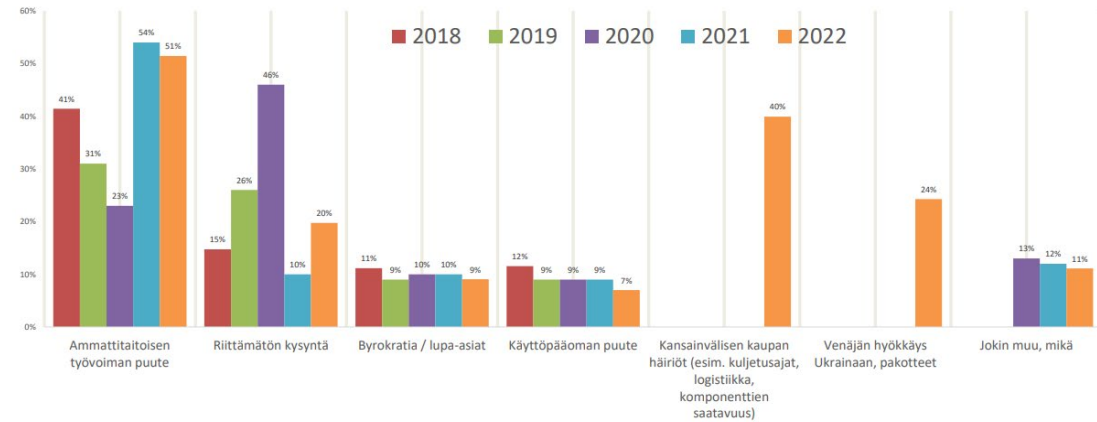
- [Kiinteistöhuollon työntekijät - \(5153\)](#)
- [Lähihoitajat - \(5321\)](#)
- [Kodinhoitajat \(kotipalvelutoiminta\) - \(5322\)](#)
- [Koneenasettajat ja koneistajat - \(7223\)](#)
- [Konepaja- ja metallituotteiden kokoonpanijat - \(8211\)](#)
- [Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden kokoonpanija... - \(8212\)](#)
- [Pikaruokatyöntekijät - \(9411\)](#)
- [Rakennusinsinööri - \(2142\)](#)
- [Konetekniikan erityisasiantuntijat - \(2144\)](#)
- [Sähkö- ja automaatioinsinööri - \(2151\)](#)
- [Yleislääkärit - \(2211\)](#)
- [Ylilääkärit ja erikoislääkärit - \(2212\)](#)
- [Ylihoitajat ja osastonhoitajat - \(2221\)](#)
- [Hammaslääkärit - \(2261\)](#)
- [Kuulontutkijat ja puheterapeutit - \(2266\)](#)

TOP 15 YLITARJONTAA

- [Tuote- ja vaatesuunnittelijat - \(2163\)](#)
- [Graafiset ja multimediasuunnittelijat - \(2166\)](#)
- [Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntija... - \(2431\)](#)
- [Yhteiskunta- ja kulttuuritutkijat - \(2632\)](#)
- [Kuvataiteilijat - \(2651\)](#)
- [Muusikot, laulajat ja säveltäjät - \(2652\)](#)
- [Johdon sihteerit ja osastosiheteerit - \(3343\)](#)
- [Valokuvaajat - \(3431\)](#)
- [Yleissiheteerit - \(4120\)](#)
- [Matkatoimistovirkailijat - \(4221\)](#)
- [Myyjät - \(5223\)](#)
- [Vaatturit, pukuompelijat, turkkurit, hatunteki... - \(7531\)](#)
- [Biologit, kasvi- ja eläintiet, ym. erityisasia... - \(2131\)](#)
- [Maa-, metsä- ja kalatalouden erityisasiantunti... - \(2132\)](#)
- [Tietoliikenteen ja tietotekniikan insinöörit - \(2153\)](#)

Lähde: TOP 15 (ammattibarometri.fi)

Mikä rajoittaa yrityksenne toimintaa tällä hetkellä? (voit valita useamman)

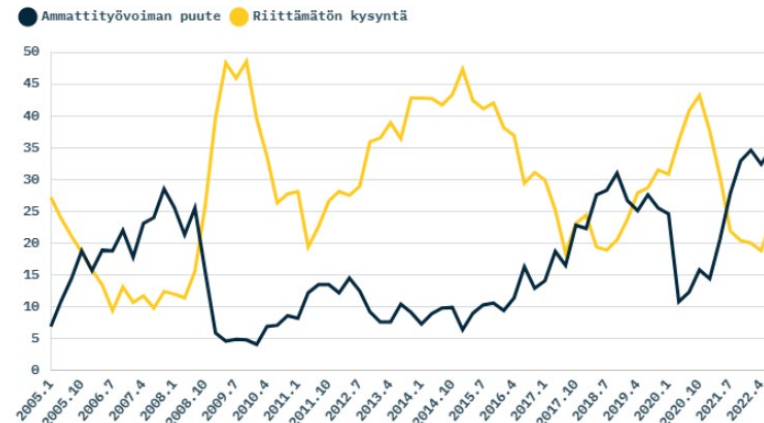

EK Suhdannebarometri, lokakuu 2022, valtakunnallinen

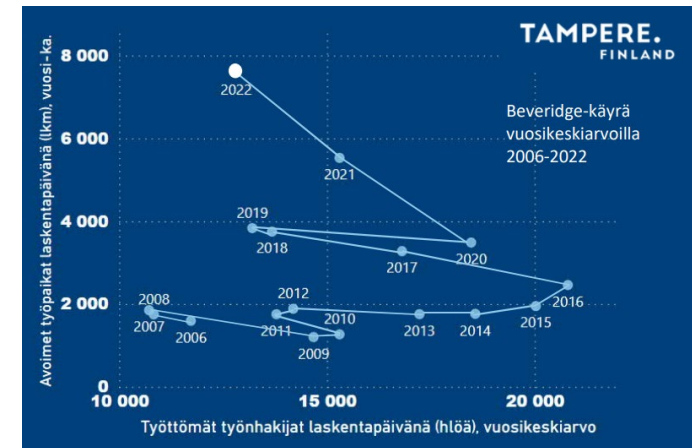
Elinkeinoelämän tuotantokapeikkoja

Päivitetty 27.10.2022

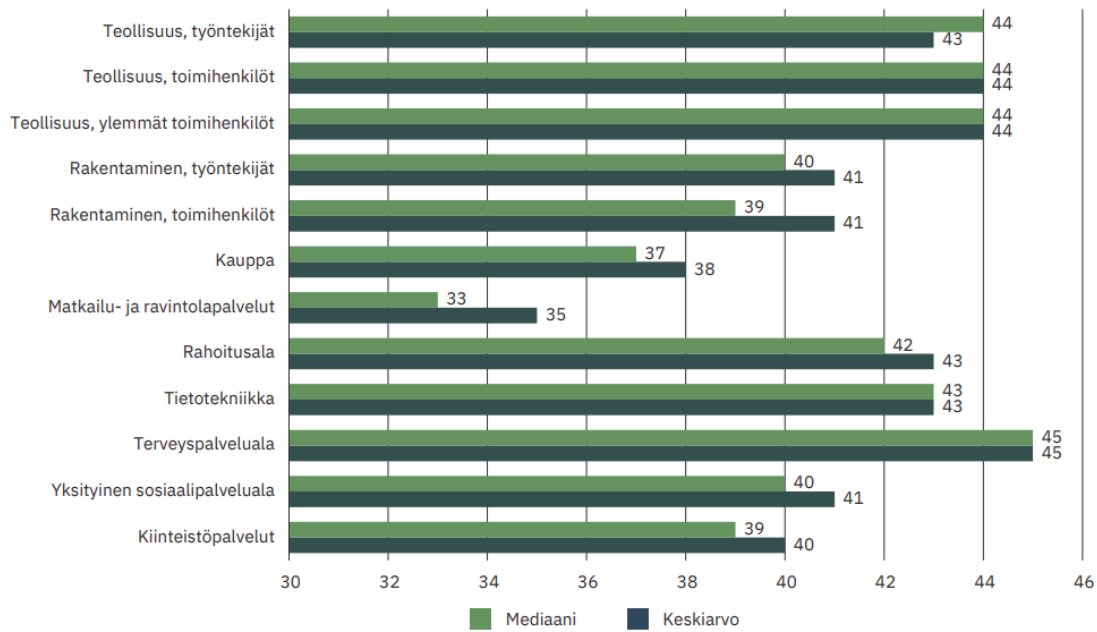
Teollisuus, rakentaminen ja palvelut, osuus vastanneista, %

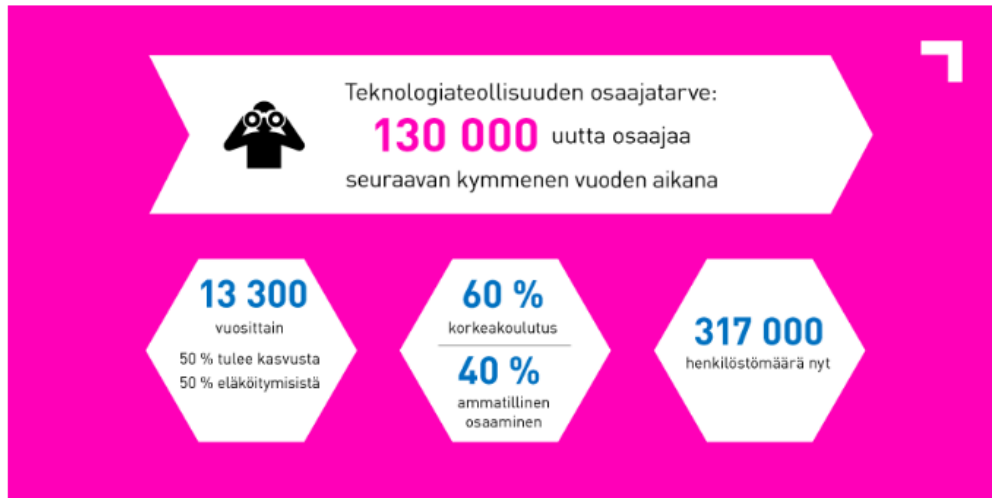
Avointen työpaikkojen ja työttömien välinen Beveridge-käyrä, Tampere

Palkansaajien keski-ikä aloittain

Lähde: EK, 2020, [Henkilöstörakenteet 2019](#)

Lähde: Teknologioteollisuus ry, [osaamistarpeet](#)

Eläköitymisen kulmalukuja eri aloilta

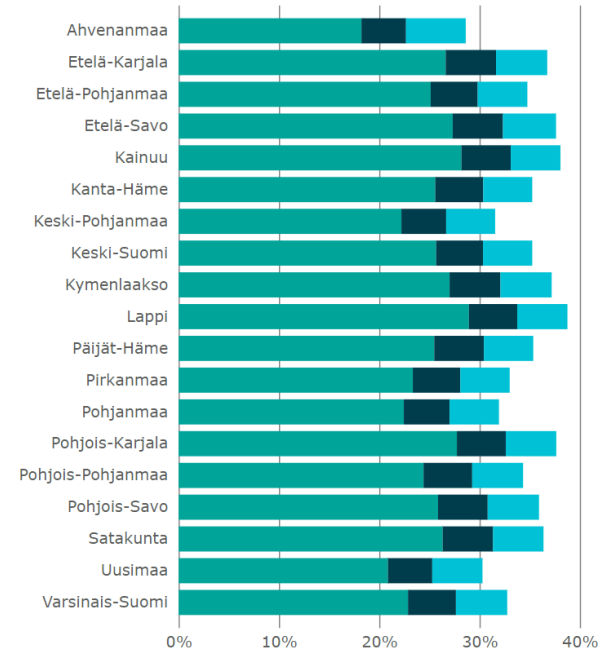
Kunta-alat

Maassa joka kolmas kunta- ja valtiosektorin työntekijä eläköityy 2030 mennessä, mikä tarkoittaa 215 000 henkilöä kuten 19 000 lähihoitajaa, 13 000 sairaanhoitajaa ja 14 000 peruskoulun opettajaa.

Pirkanmaan ennuste vastaa osuuksiltaan valtakunnallista näkymää. Tampereella vanhuuseläkeiän saavuttavat suurista ammattiryhmistä yleisimmin johdon sihteerit, sairaala- ja laitosapulaiset ja yläkoulun ja lukion opettajat.

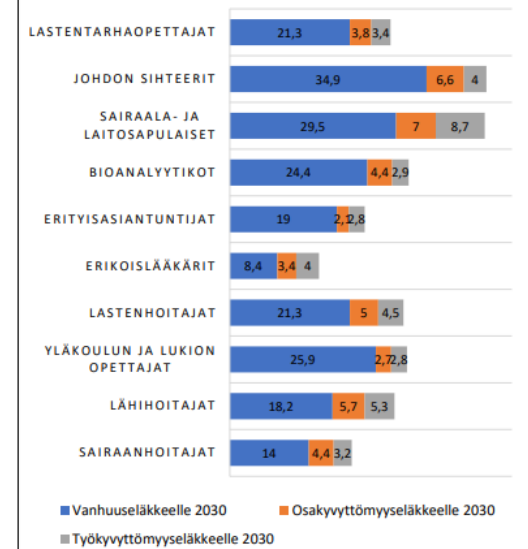
Arvioitu eläköityminen seuraavan 10 vuoden aikana

● Vanhuuseläkkeet ● Osatyökyvyttömyysel. ● Täydet työkyvyttömyysel.

Lähde: KEVA, 2021, Näin kunta-ala eläköityy [PowerBI-raportti](#)

TAMPEREEN 10 SUURINTA KUNTA-ALAN AMMATTIRYHMÄÄ JA ELÄKÖITYMINEN 2030

Lähde: KEVA, Kunta-alan eläköitymisennuste (kuva MDI)